Fordonsförsäkring
För person- och företagskunder

Innehåll

Inledning **2**
Villkor för frivillig försäkring **2**
1 Giltighetsområde **2**
2 Försäkringsobjekt **2**
2.1 Fordon och dess utrustning 2
2.2 Löstagbar fordonsutrustning 3
2.3 Anordningar och utrustning som inte ingår i försäkringsobjekt 3
3 Försäkringsskydd **3**
3.1 Kollision 3
3.2 Djurkollision 3
3.3 Brand 3
3.4 Stöld 3
3.5 Skadegörelse 4
3.6 Naturfenomen 4
3.7 Parkeringsskydd 4
3.8 Inlösningsförmån 4
3.9 Glasskydd 5
3.10 Bedrägeriskydd 5
3.11 Bräckage på motor 5
3.12 Skydd vid hyrd släpvagn 5
3.13 Ränskydd 6
3.14 Städ- och rengöringskostnader 6
3.15 Begränsande villkor för sakförsäkringar 6
3.16 Bogserings- och resekostnader 6
3.17 Finansierings- och leasingskydd 7
3.18 Rättsskydd 8
3.19 Ansvar utomlands 10
3.20 Ersättande bil och ersättande fordon 11
3.21 Krisskydd 13
3.22 Bonusförlustskydd 14
3.23 Förarens ansvar 14
3.24 Förarens olycksfall 15
4 Ersättningsbestämmelser **17**
4.1 Ersättningsbara skador 17
4.2 Ersättningsbegränsningar 17
4.3 Skyldighet att ge utredning och överlåta äganderätten till fordonet 17
4.4 Anvisningar för att avvärja och begränsa inträffad skada eller hot om skada 18
4.5 Skadebelopp 18
4.6 Reparation och inlösning av försäkringsobjekt 19
4.7 Skattebestämmelser vid sakförsäkring 21
4.8 Säkerhetsföreskrifter 21
5 Försäkringspremie **22**
5.1 Fordonets användningsändamål 22
5.2 Avställning 22
5.3 Skadefrihetsrabatt 23
6 Försäkringsavtalets upphörande **23**
Trafikförsäkringsvillkor **23**
1 Försäkringsvillkorens tillämpningsområde **23**
2 Försäkringens giltighetsområde **23**
3 Försäkringens innehåll **23**
4 Försäkringsavtal **23**
4.1 Försäkringstagarens upplysningsplikt före försäkringsavtalet ingås 23
4.2 Ändrade förhållanden under försäkringsperioden 23
4.3 Försummelse av att anmäla riskökning 23
5 Inträdande av försäkringsbolagets ansvar **24**
6 Försäkringsavtalets giltighetstid **24**
7 Försäkringspremie **24**
7.1 Premiegrunder 24
7.2 Betalning av premie 24
7.3 Dröjsmål med premien och utsökningsgiltighet 24
7.4 Återbetalning av premie 24
8 LokalTapiolas bonussystem **25**
8.1 Skadehistoria och hur den överförs 25
8.2 Intyg om skadehistoria som utfärdats av ett utländskt försäkringsbolag 25
8.3 Beaktande av försäkrings- och skadehistoria 25
8.4 Fastställande av bonus när försäkringen börjar för personkunder 25
8.5 Fastställande av bonus när försäkringen börjar för företagskunder 26
8.6 Bonustabell 26
8.7 Bonusökning 26
8.8 Bonusminskning 26
8.9 Bonusskydd 26
9 Ändring av avtalsvillkor vid övergång till ny försäkringsperiod **27**
10 Försäkringsavtalets upphörande **27**
10.1 Försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringen 27
10.2 Försäkringen upphör utan uppsägning 27
11 Försäkringsbolagets regressrätt **27**
12 Hantering av person- och skadeuppgifter **28**
13 Digitala tjänster **28**

LOKALTAPIOLA

Inledning

Med LokalTapiolas Fordonsförsäkring kan försäkras risker som fordonet utsätts för och som beror på att fordonet används i trafik.

Lagstadgad trafikförsäkring ingår i LokalTapiolas Fordonsförsäkring, om det är fråga om ett fordon som omfattas av trafikförsäkringsplikt. Till samma avtal kan dessutom anslutas en frivillig fordonsförsäkring enligt den omfattning försäkringstagaren väljer.

Försäkringsskyddets omfattning har antecknats i försäkringsbrevet. I försäkringsbrevet har individualiserats försäkringsobjektet, försäkringens omfattning, försäkringsskydden, självriskerna samt tilläggsskydden och specialvillkoren som anslutits till avtalet.

I dessa villkor redogörs för innehållet i den lagstadgade trafikförsäkringen och den frivilliga försäkringen. För den frivilliga försäkringen del tillämpas på avtalet även allmänna avtalsvillkor samt specialvillkor som separat antecknats i försäkringsbrevet.

Från trafikförsäkringen ersätts i enlighet med trafikförsäkringslagen personskador som uppstått när fordonet använts i trafik samt egendomsskador för den oskyldiga parten. Från den frivilliga försäkringen ersätts enligt dessa villkor sakskador på försäkrad egendom, ansvars- och rättsskyddsskador i anslutning till användning, ägande och innehav av fordon samt övriga kostnader som separat anges villkoren.

Villkor för frivillig försäkring

Begrepp i anslutning till försäkring och ersättning

Med **tilläggsutrustning** avses utrustning som endast tjänar fordonet och förser fordonet med tilläggsegenskaper (t.ex. bilbarnstol, extravärmare, extraljusramp och skidbox).

Med **tillbehör** avses en anordning som ska monteras på fordonet på grund av arbeten som utförs med fordonet (t.ex. frontlastare, skopa, lyftanordning). Tillbehör ökar möjligheterna att använda fordonet som arbetsmaskin.

Med **påbyggnad** avses en helhet som monteras på den egentliga ramkonstruktionen på en lastbil, släpvagn eller släpanordning och som gör det möjligt att använda fordonet för det ändamål som det skaffats (t.ex. flak, lastkorg, växelflakanordningar, tank).

Vid försäkring som grundar sig på **säsongpremiesättning** fördelas årspremien mellan olika månader till olika belopp beroende på risken, dvs. enligt hur skaderisken och användningen av fordonet varierar under olika årstider. Försäkringspremierna faktureras på det sätt försäkringstagaren valt och försäkringen kan också debiteras efter slutdatumet om premien som bildats inte ännu har fakturerats i sin helhet.

Med **sakförsäkring** avses en försäkring, som ersätter skador som orsakas av skada på och förlust av fordon. Sakförsäkringar är försäkringsskydden i punkt 3.1–3.14.

Med **lantbrukskund** avses en kund som i försäkringsgivarens kunduppgiftssystem har antecknats som lantbruk.

1 Giltighetsområde

Försäkringen gäller i hela Europa och i länder utanför Europa som ingått avtal om grönt kort med undantag av Albanien, Armenien, Azerbajdzjan, Bulgarien, Bosnien-Hercegovina, Georgien, Iran, Israel, Kosovo, Makedonien, Marocko, Moldavien, Montenegro, Rumänien, Serbien, Tunisien, Turkiet, Ukraina, Ryssland eller Belarus om annat inte har angetts om giltighetsområdet i försäkringsbrevet eller i anslutning till försäkringsskyddet.

Giltighetsområdet för ersättande bil och ersättande fordon fastställs i punkt 3.20.2.2, när ersättningens betalningssätt är ersättande bil.

Giltighetsområdet för ansvarsförsäkring utomlands fastställs i punkt 3.19.2.

Försäkring för gula provnummerskyltar gäller i Finland, Sverige, Norge och Danmark.

2 Försäkringsobjekt

2.1 Fordon och dess utrustning

1. Försäkringsobjekt är det fordon som specificerats i försäkringsbrevet inklusive dess standardutrustning.
2. Försäkringsobjekt är även
   a. efteråt monterad sedvanlig tilläggsutrustning som väsentligt ansluter sig till användningen av fordonet och som försäkringstagaren eller personer som bor i samma hushåll med denne äger eller på avbetalning köpt, såsom t.ex. bilbarnstol, extravärmare, extraljusramp och skidbox.
   b. efteråt installerade elektroniska anordningar och andra sedvanliga tillbehör som väsentligt ansluter sig till användningen av fordonet
   c. av försäkringstagaren eller föraren ägda säkerhetsanordningar och skyddsutrustning såsom hjälm, hjälmtelefon samt MC-dräkt, MC-handskar, MC-stövlar och övrig skyddsutrustning, vilka ansluter sig till användningen av fordonet
   d. släpvagn för transport av varor som är avsedd att användas med fordonet och har varit kopplad till fordonet vid tidpunkten för skadan, vilken inte är registreringspliktig.
   e. eftermonterade hushållsmaskiner såsom tv, mikrovågsugn eller andra anordningar som behövs för matlagning, vilka väsentligt ansluter sig till användningen av fordonet
   f. påbyggnader till en försäkrad lastbil, släpvagn eller släpanordning. Påbyggnader är dock inte föremål för försäkringen om de vid skadetidpunkten har varit frakt som transporteras mot ersättning som avses i lagen om vägbefordringsavtal.

Objektet för en försäkring som getts för gula provnummerskyltar är ett fordon som försäkringstagaren äger eller som köpts på avbetalning, på vilket skyltarna är fastsatta och som används i det syfte som stadgas om i 116 § i fordonslagen.

Elektroniska anordningar, övriga tillbehör, släpvagn som befriats från registrering och påbyggnader, vilka anges i punkt b, d och f, är försäkringsobjekt upp till sammanlagt 20 000 euro för motorredskap och traktorer, lastbilar, tunga släpvagnar och släpanordningar,

och för övriga fordon upp till sammanlagt 2 000 euro, om inte annat avtalats och antecknats i försäkringsbrevet. .

Försäkringsobjekt är tillbehör, tilläggsutrustning och påbyggnader som separat försäkrats med Utrustningsskydd och antecknats i försäkringsbrevet ända till maximiersättningen som antecknats i försäkringsbrevet.

2.2 Löstagbar fordonsutrustning

Försäkringsobjekt i brand- och stöldförsäkringen är

- i person-, paket- och mopedbilar, terränghjulingar avsedda för vägtrafik, motorcyklar samt släpvagnar en omgång sommar- eller vinterdäck som inte är monterade på fordonet
- löstagbar, sedvanligt tillbehör, tilläggsutrustning, påbyggnader och släpvagnar befriade från registrering som enligt punkt 2 ingår i försäkringsobjektet

2.3 Anordningar och utrustning som inte ingår i försäkringsobjekt

Försäkringsobjekt är inte

- anordningar som är främmande för fordonets egentliga bruk
- reservdelar till fordonet
- anordningar eller utrustning som strider mot myndigheternas föreskrifter, t.ex. radardetektor
- konstruktioner och utrustningar avsedda för tävlingsbruk, t.ex. specialmätare
- fordonets konstruktioner, anordningar, utrustningar och delar som inte ändringsbesiktigats men en ändringsbesiktning krävs
- speciallackering dvs. all lackering som skiljer sig från fordonstillverkarens normala färgurval, t.ex. pärlemolackering, dekorationslackering och kameleontlackering
- tejpningar eller ytbeläggningar såsom gummi-, nano- och keramiska ytbeläggningar med undantag av dekaler och logon i anslutning till företagets egen verksamhet, vilka försäkringstagaren äger
- telefoner, surfplattor, kläder, linne- och sängkläder, bestick, matvaror eller annan motsvarande lös egendom
- bränslen
- laddningsstationer och övriga anordningar eller kablar för laddning av batterier med undantag av en lös laddningskabel
- sjöcontainrar.

3 Försäkringsskydd

3.1 Kollision

Från försäkringen ersätts direkt sakskada, som försäkringsobjektet direkt orsakats av

- att fordonet kört av vägen eller vält
- slag, kollision, fall eller annan liknande plötslig, oförutsedd och utifrån verkande orsak som skadat försäkringsobjektet
- att lastbilen eller dess släpvagn plötsligt och oförutsett vält vid lastning eller lossning.

Försäkringen ersätter också sakskada som direkt orsakats ett motorredskap eller en traktor med egen vikt på över 2 000 kilogram av att den eller det sjunkit genom is, ner i träsk eller vatten.

Från försäkringen ersätts inte skada som orsakats

- av vatten om fordonet framförs på väg eller annat område som helt eller delvis är täckt av vatten
- av att fordonet sjunkit ner i vatten, kärr eller genom is annanstans än på en vinterväg i allmänt bruk som uppfyller vägmyndigheternas säkerhetsbestämmelser. Begränsningen gäller inte de fordon vars fordonsklass är motorredskap eller traktor och egenvikt över 2 000 kg.
- under olovligt bruk eller påstått olovligt bruk om det inte går att bevisa att det dessförinnan inträffat ett försäkringsfall som avses i punkt 3.4
- av påfyllning eller användning av fel eller felaktigt bränsle eller annan vätska eller av att bränsle eller vätska påfyllts på ett ställe där de inte hör hemma.
- av blixtnedslag.

3.2 Djurkollision

Från försäkringen ersätts sakskada, som direkt orsakats försäkringsobjektet av kollision med ett djur. Med kollision avses att fordonet stöter ihop med djuret.

Från försäkringen ersätts inte skada som orsakats av väjning för ett djur.

3.3 Brand

Från försäkringen ersätts direkt sakskada som orsakats försäkringsobjektet av

- eld som kommit lös
- blixtnedslag som slagit direkt i försäkringsobjektet.

Från försäkringen ersätts inte

- skada på elanordning, ledning, ledningsserie eller fordonets elektroniska styrenhet när skadan orsakats av hetta, kortslutning, över- eller underspänning eller annat internt bräckage på den eller på ledningar eller en ledningsserie som kopplats till dem
- skada, som orsakats under olovligt bruk eller påstått olovligt bruk om det inte går att bevisa att det dessförinnan inträffat ett försäkringsfall som avses i punkt 3.4
- skada som till följd av överhettning av fordonsdelen orsakats själva delen eller andra delar eller konstruktioner i fordonet
- skador som brand eller explosion inne i avgas- eller cirkulationssystemet orsakat själva systemet.

Se avvikande självrisk för automatiskt släckningssystem under punkt 4.5.5.1.

3.4 Stöld

Från försäkringen ersätts direkt sakskada som uppstått till följd av att försäkringsobjektet förlorats eller skadats när orsaken varit stöld, bruksstöld av motorfordon, olovligt bruk av fordon eller försök till dessa och objektet för gärningen varit låst eller förvarats i låst lokalitet dit utomstående inte har tillträde.

Om någon av gärningarna ovan har gjorts genom att använda nycklar, betalas ersättning utifrån skyddet endast om gärningspersonen kommit över nycklarna till försäkringsobjektet eller dess förvaringsutrymme genom stöld eller rån i samband med inbrott. Med inbrott avses att man tar sig in i ett låst utrymme genom att använda våld och skada lås eller konstruktioner så att det lämnar inbrottsspår.

Om det utöver eller vid sidan av nycklar går att låsa, öppna eller starta ett fordon på annat sätt såsom till exempel med en mobiltelefon, kod eller ett annat sätt som ersätter nyckeln, tillämpas på dem vad som redogörs för nycklar i dessa försäkringsvillkor. Låsningskravet gäller alla fordon.

Skada till följd av förlust av fordon ersätts endast om den försäkrade eller polis- eller tullmyndighet inte har fått uppgift om att fordonet hittats inom 30 dagar efter att försäkringsbolaget meddelats om att fordonet stulits och polisanmälan gjorts.

Från försäkringen ersätts inte skada,

- om skadevållaren med tillstånd fått fordonet eller dess nycklar i sin besittning
- om skadevållaren är en av de försäkrade eller en med den försäkrade jämställd person eller om skadan orsakats av någon annan person med deras tillstånd
- om ett olåst fordon eller dess utrustning stulits eller tagits i olovligt bruk från lokalitet dit annan person än den försäkrade eller personer som bor i samma hushåll, som den försäkrade, har nyckel
- som orsakats av bedrägeri eller förskingring.

3.5 Skadegörelse

Från försäkringen ersätts direkt sakskada på försäkringsobjekt till följd av uppsåtlig skadegörelse. Med uppsåtlig skadegörelse avses att skadevållarens uttryckliga syfte har varit att skada försäkringsobjektet.

Från försäkringen ersätts inte

- skada som orsakats med ett annat fordon
- skada, som orsakats under olovligt bruk eller påstått olovligt bruk om det inte går att bevisa att det dessförinnan inträffat ett försäkringsfall som avses i punkt 3.4
- skada som har skett i ett olåst fordon om inte fordonet finns i ett låst förvaringsutrymme, dit endast den försäkrade eller personer som bor i samma hushåll med denne har nyckel
- skada som orsakats av orent, förorenat eller felaktigt bränsle.

3.6 Naturfenomen

Från försäkringen ersätts sakskada som direkt orsakats

- av ett träd som vinden fällt på fordonet
- ett stillastående fordon av annat föremål som vinden slitit loss
- fordonets yttre av hagel
- ett fordon, som står stilla med strömmen avstängd, av att vattenytan stigit på grund av naturfenomen.

Från försäkringen ersätts inte sakskada som orsakats av

- vatten om fordonet framförs på väg eller annat område som helt eller delvis är täckt av vatten
- luftström som ett annat fordon gett upphov till.

3.7 Parkeringsskydd

Från försäkringen ersätts direkt sakskada som orsakats det parkerade fordonet, när skadan har orsakats med ett annat motorfordon och man inte vet vem skadevållaren är.

En förutsättning för betalning av ersättning är att ersättningssökanden tillförlitligt kan utreda skadeplatsen och -tiden för försäkringsbolaget.

Från försäkringen ersätts inte skada, som orsakats under olovligt bruk eller påstått olovligt bruk om det inte går att bevisa att det dessförinnan inträffat ett försäkringsfall som avses i punkt 3.4.

3.8 Inlösningsförmån

Inlösningsförmån är en sakförsäkring som kompletterar försäkringarna i punkterna 3.1–3.7, från vilken utöver fordonets gängse värde betalas tilläggsersättning, om förutsättningarna för ersättning uppfylls enligt dessa villkor. Ersättning för gängse värde betalas med stöd av den sakförsäkring som fastställs på basis av skadetyp.

3.8.1 Totalersättning i form av kontantpris på ett nytt fordon

Från försäkringen betalas som ersättning kontantinköpspriset för ett nytt likadant fordon av samma märke, modell och med samma utrustningsnivå förutsatt att

- försäkringsobjektet har, utöver ett ägar- och besittningsförhållande på högst nio månader av en importör/bilaffär, endast ägts eller innehafts av försäkringstagaren och varit försäkrad med en frivillig försäkring från och med datumet det registrerades eller borde ha registrerats första gången,
- det förlöpt högst tre år från datumet försäkringsobjektet för första gången togs i bruk,
- försäkringsobjektet har körts högst 60 000 km och
- de uppskattade reparationskostnaderna för försäkringsobjektet är minst 50 % av kontantinköpspriset för ett nytt likadant fordon eller om ett likadant fordon inte längre saluförs, av kontantinköpspriset då ett likadant fordon senast salufördes.

Med kontantinköpspris avses högst det pris för vilket försäkringsbolaget kan eller skulle ha kunnat skaffa ett fordon av samma märke och modell med motsvarande utrustning som ingår i inlösningen vid skadetidpunkten eller då fordonet senast salufördes.

Om modellen inte längre saluförs är övre gränsen för ersättningsskyldigheten det lägsta kontantinköpspriset för en likadan fordonsmodell då den senast salufördes. Fordonets färg är inte en faktor som begränsar likheten.

Ett villkor för ersättning med stöd av inlösningsförmånen är att ett likadant fordon eller ett fordon med samma värde skaffas i stället för det skadade, förstörda eller försvunna fordonet.

3.8.2 Som tilläggsersättning högst 30 procent av gängse värde

Om fordonet inte uppfyller villkoren enligt Inlösningsförmån för ersättning av ett nytt fordon, är maximibeloppet för försäkringsbolagets ersättningsskyldighet vid ersättning med stöd av Inlösningsförmånen, 30 procent av fordonets gängse värde som fastställts i punkt 4.6.2.

3.8.3 Maximiersättning

Övre gränsen för totalersättning är dock högst kontantpriset för ett nytt likadant fordon vid tidpunkten då fordonet skaffades eller priset vid tidpunkten då ett sådant fordon senast salufördes. För begagnat fordon är ersättningen dock högst fordonets gängse värde vid tidpunkten då fordonet skaffades. Om äganderätten till försäkringsobjektet inte överförs till försäkringsbolaget, betalas som ersättning skillnaden mellan försäkringsobjektets gängse värde omedelbart före och efter skadan.

3.9 Glasskydd

Från försäkringen ersätts det försäkrade fordonets fönsterrutor om de går sönder genom direkt slag utifrån mot rutan. Med fönsterrutor avses vindruta, fönsterrutor i dörrar, sidorutor, bakruta och taklucka.

Med fönsterglas avses till exempel inte strålkastarglas.

Från försäkringen ersätts inte skada som orsakats av kollision, av att fordonet kört av vägen eller av att fordonet vält.

När rutan byts hos en samarbetsverkstad som LokalTapiola godkänt, avdras från ersättningen den självrisk som antecknats i försäkringsbrevet. Om rutan byts av någon annan än av en samarbetsverkstad som LokalTapiola godkänt, avdras från ersättningen en självrisk om 300 euro, dock minst den självrisk som antecknats i försäkringsbrevet.

3.10 Bedrägeriskydd

Försäkringsobjekt är ett fordon i hyres- eller sambruk, när försäkringsbolaget har meddelats om hyres- eller sambruket.

Försäkringen upphör den dagen när försäkringsbolaget har meddelats att fordonet inte längre finns i hyres- eller sambruk.

Från försäkringen ersätts sakskada som orsakas av att försäkringsobjektet förloras till följd av bedrägeri eller förskingring. Från bedrägeriskyddet ersätts sakskada som orsakas av förlust av fordon om den försäkrade eller polis- eller tullmyndighet inte fått uppgift om att fordonet hittats inom 30 dagar efter att försäkringsbolaget fått meddelande om att fordonet inte återlämnats vid den tidpunkt som avtalats i hyresavtalet och efter att polisanmälan gjorts.

Försäkringens giltighet

Försäkringen gäller, om

- uthyraren eller hens representant, före fordonet överlåtits, sett till att parten som hyr fordonet identifierat sig och försäkrat sig om att parten har rätt att framföra fordonet som överlåts och om en kopia tagits på körkortet
- uthyraren försäkrat sig om att parten som hyr fordonet har en stadigvarande adress eller en känd vistelseadress i Finland
- hyresavtalet uppgjorts skriftligt och innehåller en anteckning om att parten som hyr fordonet har rätt att föra fordonet utanför Finlands gränser
- förskottsbetalningen vid hyrningen betalats med kreditkort eller finländskt bankkort – då ska anvisningar som getts separat av respektive kreditinstitut iakttas – och
- endast en nyckel överlåtits till parten som hyr fordonet.

3.11 Bräckage på motor

Från försäkringen ersätts direkt sakskada som fordonets motor, kraftöverföring eller hydraulik eller deras styrenheter omedelbart orsakas av försäkringsobjektets plötsliga och oförutsedda interna bräckage.

I kraftöverföringen, med vilka maskinen rörs, ingår växellåda, drivhjul, kraftöverföringsaxlar och hydraulisk kraftöverföring inklusive rör och slangar.

Med motor avses basmotorn exklusive motorns hjälputrustning.

- Till basmotorn hör cylinderblock, vevaxeln inklusive lager, vevstakar inklusive lager, kolvar, cylinderlock inklusive ventiler och ventilsystem, motorns styrenhet samt kompressor inklusive ventiler och reglage.
- Till basmotorn hör inte laddningsgenerator, startmotor, kompressor för ventilation och tryckluft, kylsystem inklusive fläktar och celler, avgassystem, bränslesystem (t.ex. bränslemunstycke och bränslepumpar) och inte heller efterbehandlingssystem för avgas.

Med hydraulik avses hydraulikventilsystem och hydraulisk pump utan hydraulikrör och hydraulikslangar.

Försäkringen upphör vid utgången av den försäkringsperiod under vilken det har gått 10 år sedan försäkringsobjektet togs i bruk.

Från försäkringen ersätts inte skada som orsakats

- av att tätningen läckt
- av vatten på arbetsmaskinens motor och dess hjälputrustning, kraftöverföring och hydraulik
- av att försäkringsobjektet använts i strid med bruksanvisningar av tillverkare eller importör
- förbränningsmotorn till följd av explosion i motorn
- av orent, förorenat eller felaktigt bränsle eller smörjmedel eller hydraulvätska
- kraftöverföringens friktionsytor eller deras motstycke
- av att friktionsytorna på kraftöverföringen eller deras motstycke skadats

Från försäkringen ersätts inte heller kostnader för underhålls- eller serviceåtgärder, justeringar, rengöring, tvättning, spänning, smörjning, uppdatering eller programmering.

3.12 Skydd vid hyrd släpvagn

I försäkringen för dragfordon är försäkringsobjekt även till dragfordonet kopplad släpvagn inklusive påbyggnad vilken inte bestående ägs eller innehas av försäkringstagaren, om detta avtalats separat och antecknats i försäkringsbrevet.

Från försäkringen ersätts skador på hyrd släpvagn eller påbyggnad om den varit kopplad till dragfordonet. Försäkringsskyddets omfattning är i enlighet med försäkringen för dragfordonet, som antecknats i försäkringsbrevet, med undantag av ersättande bil och ersättande fordon, glasskydd, finansierings- och leasingskydd, rättsskydd och inlösningsförmån.

Maximiersättningen i varje försäkringsfall är 200 000 euro.

3.13 Rånskydd

Från försäkringen ersätts förarens eller försäkringstagarens lösegendom som stulits eller skadats vid ett rån eller en misshandel som inträffat i samband med idkande av yrkestrafik. Förutsättning för betalning av ersättning är att ersättningssökanden tillförlitligt kan utreda skadeplatsen och -tiden för försäkringsbolaget.

För person- och paketbilar upphör försäkringen den dagen då försäkringsbolaget meddelas att fordonet inte längre är i tillståndspliktigt bruk.

Försäkringsobjekt är kontanter, kläder, glasögon och andra bruksföremål.

Lösegendom är försäkringsobjekt upp till 2 000 euro.

Från försäkringen ersätts inte skada som orsakats av

- att egendom stulits, försvunnit, glömts kvar, tappats bort eller förkommit.
- bedrägeri, betalningsmedelsbedrägeri, förskingring eller identitetsstöld.

3.14 Städ- och rengöringskostnader

Från försäkringen ersätts direkta rengöringskostnader för fordonets interiör, när inredningen plötsligt blivit nedsmutsad i samband med bedrivande av yrkestrafik, hyresbruk eller sambruk.

Försäkringen upphör den dagen då försäkringsbolaget har meddelats att fordonet inte längre är i tillståndspliktigt bruk eller i hyres- eller sambruk.

Maximiersättningen i varje försäkringsfall är 500 euro.

Från försäkringen ersätts inte skada som orsakats av

- nedsmutsning till följd av fordonets sedvanliga bruk
- att fordonet smutsats ner eller skadats uppsåtligt
- mikrober, virus, bakterier eller lukt

3.15 Begränsande villkor för sakförsäkringar

Från sakförsäkringen (3.1–3.14) ersätts inte skada som orsakats

- av bristfällig cirkulation av luft eller kylnings-, styr-, smörj- eller kraftöverföringsmedel, bränsle eller tillsatsämne för bränsle på försäkringsobjektet, om det inte går att bevisa, att det föregåtts av ett försäkringsfall som avses i punkt 3.4
- fordonets del eller anordning på grund av konstruktions-, tillverknings- eller materialfel eller svaghet
- själva försäkringsobjektet av fordonets del, tilläggsutrustning eller -anordning
- av vatten eller fukt på elsystemet för fordonets funktioner eller andra delar om skadan inte är en direkt följd av händelser som anges i punkt 3.1–3.7
- av isens eller snöns tyngd, av köld, frysning, regn eller värme
- av last, om skadan inte är en direkt följd av händelser som anges i punkt 3.1– 3.7
- av djur i fordonet om skadan inte är en direkt följd av händelser som anges i punkt 3.1–3.7
- av ändring av fordonets ursprungliga konstruktion
- av ändring av ursprungliga inställningar som ställts in för styranordningarna för fordonets motor (optimering)
- när fordonet används i tävling, träning inför tävling, drifting eller för uppvisningskörning
- när fordonet används på motorbana eller i kör- eller hastighetsträning på annat område eller annan vägsträcka. Begränsningen ovan gäller inte vid körundervisning för körrätt som ges av trafiklärare.
- av atomskada som avses i atomansvarighetslagen, oberoende av var atomskadan inträffat
- av krig, uppror, revolution eller liknande orsak.
- av slitage, fukt, korrosion, rost, svampbildning, mögel, förmultning, materialutmattning eller av annat motsvarande långsamt verkande fenomen eller av att funktionsdugligheten försämrats eller förlorats
- av att fordonets tekniska egenskaper, inställningar eller konstruktion ändrats i strid med tillverkarens eller importörens anvisningar.

Från försäkringen ersätts inte skador som någon annan aktör ansvarar för på basis av lag, garanti, ansvar för fel eller annat avtal.

3.16 Bogserings- och resekostnader

3.16.1 Försäkringsobjekt

Försäkringsobjekt är det fordon som nämns i försäkringsbrevet och den släpvagn som medtagits på resan.

3.16.2 Försäkrade

Försäkrade är fordonets förare och medresande passagerare i fordonet. I fråga om fordon som är registrerade för tillståndspliktig trafik är endast fordonets förare försäkrad. Fordonets ägare och innehavare har primär rätt till ersättning för resekostnader och övriga extra kostnader, om de är med på resan. I annat fall har fordonsföraren primär rätt till ersättning.

3.16.3 Försäkringsfall

Från försäkringen ersätts skäliga kostnader för avbrott i resa, vilka fastställs noggrannare nedan, om orsaken till kostnadernas uppkomst har varit

- att försäkringsobjektet kört av vägen eller vält
- ett fel eller en skada som uppstått i försäkringsobjektet
- stöld eller olovligt bruk av låst fordon
- att bränsle eller annan energi som ger drivkraft tar slut i en personbil i privatbruk i Finland.

Med resa avses en redan påbörjad resa med det försäkrade fordonet från avfärdsorten till en planerad destinationsort inklusive övernattningar och sedvanliga korta pauser under resan.

LokalTapiola har rätt att välja bogseringsföretag eller annan tjänsteleverantör som används i situationen då resan avbryts. När bogseringen eller vägservicen utförs av ett samarbetsföretag som LokalTapiola godkänt, avdras från ersättningen ingen självrisk. Om bogseringen eller vägservicen har utförts av någon annan än ett samarbetsföretag som LokalTapiola godkänt, avdras en självrisk om 50 euro.

3.16.4 Begränsningar i ersättningsskyldighet

Från försäkringen ersätts inte skada som orsakats

- av att fordonet inte startar på grund av köld, regn eller andra motsvarande klimatförhållanden
- när fordonet används i tävling, träning inför tävling, drifting eller för uppvisningskörning

- när fordonet används på motorbana eller i kör- eller hastighetsträning på annat område eller annan vägsträcka.
- Begränsningen ovan gäller inte vid körundervisning för körrätt som ges av trafiklärare.
- av att fordonet sjunkit ner i vatten, i träsk eller genom is annanstans än på en vinterväg i allmänt bruk som uppfyller vägmyndigheternas säkerhetsbestämmelser.
- av atomskada som avses i atomansvarighetslagen, oberoende av var atomskadan inträffat
- av krig, uppror, revolution eller liknande orsak.

3.16.5 Kostnader som ersätts

3.16.5.1 Transport- och bärgningskostnader för fordon

Från försäkringen ersätts kostnader för att bärga fordonet upp på vägen. Om fordonet inte är trafikdugligt, ersätts dessutom transporten till närmaste reparationsverkstad, där fordonet kan repareras tillbörligt. En transport, som beror på att drivkraften för en personbil i privatbruk har tagit slut, ersätts till närmaste sådant ställe där bränsle kan tillsättas i bilen eller batterier kan laddas.

Transport- och bärgningskostnader för buss, lastbil och dess släpvagn ersätts högst upp till 3 500 euro per försäkringsfall.

Transport- och bärgningskostnader för museifordon ersätts högst upp till 500 euro per försäkringsfall.

3.16.5.2 Reparationskostnader som alternativ till transport

Alternativt ersätts, i stället för transportkostnader, rese- och arbetskostnader som uppstått när skadan eller felet reparerats på skadeplatsen eller att bränsle eller annan energi som fungerar som drivkraft levererats. Maximiersättningen är det belopp som en transport av fordonet och/eller släpvagnen till närmaste verkstad eller transport av bilen till närmaste sådant ställe där bränsle kan tillsättas i bilen eller batteriet kan laddas, skulle ha kostat. Övriga reparationskostnader för fordonet eller släpvagnen ersätts inte.

3.16.5.3 Rese- och hämtningskostnader samt andra extra kostnader

Från försäkringen ersätts förarens och passagerarnas kostnader för resa från skadeorten till hemorten med billigaste möjliga transportmedel. Från försäkringen ersätts alternativt i stället för kostnader för hemresa och upp till deras belopp

- resekostnader till destinationsorten med billigaste möjliga transportmedel eller
- nödvändiga och extra övernattnings- och andra kostnader vid väntan på att reparationen av fordonet blir klar.

Rätt att få ersättning för kostnader för hemresa uppstår i skador som inträffat utomlands, om utredningen av fordonets fel och reparationsarbetet bedöms ta minst tre vardagar.

Från försäkringen ersätts även skäliga resekostnader för hämtning av reparerat fordon eller kostnader för skrotning utomlands av ett fordon med mindre värde, om försäkringsobjektet inte repareras. Även skäliga kostnader, som orsakas av transport av fordon från utomlands till hemorten, ersätts när det på grund av förarens sjukdom, olycksfall eller dödsfall har varit nödvändigt att lämna fordonet utomlands.

Som resekostnader, kostnader för att hämta försäkringsobjektet eller andra extra kostnader för avbrytande av resa ersätts per ett försäkringsfall vid skador som inträffat i Finland högst 500 euro och vid skador som inträffat utomlands högst 2 000 euro.

Beloppet för alla kostnader som ersätts för buss, lastbil och dess släpvagn begränsas i sin helhet till maximiersättningen som anges i punkt 3.16.5.1.

3.16.6 Kostnader som inte ersätts från försäkringen

Från försäkringen ersätts inte

- inkomstbortfall
- kostnader för lastning, lossning eller transport av fordon och/eller last i släpvagn som är försäkringsobjekt, om inte lossningen varit nödvändig för att lyfta fordonet tillbaka på vägen.
- sådana övernattningskostnader, måltidskostnader, bränslekostnader eller övriga kostnader som skulle ha uppkommit även om försäkringsfallet inte inträffat
- kostnader som ersätts på basis av fordonets märkesspecifika serviceavtal om mobilitetsgaranti eller ett motsvarande serviceavtal om mobilitetsgaranti som är oberoende av fordonets märke eller bundet till ett fordon eller person. Med serviceavtal om mobilitetsgaranti avses förutom försäkringsavtal alla avtal vars syfte är att omfatta kostnader för vägservice, bogsering och ersättande bil samt andra liknande kostnader och dessa avtal är primära i förhållande till bilräddnings- och bogseringsserviceförsäkringen.
- kostnader som importör eller affär som sålt eller reparerat fordonet ansvarar för på basis av lag, garanti, ansvar för fel eller annat avtal
- skillnaden mellan det avtalspris som betalas till tjänsteleverantören från ett annat ersättningssystem eller med stöd av annat avtal och det servicepris som tjänsteleverantören i regel använder.

3.17 Finansierings- och leasingskydd

Från försäkringen ersätts en skada till följd av skada på eller förlust av fordon till den delen som skadan inte ersätts till fullt belopp från sakförsäkringarna enligt punkterna 3.1–3.7 på grund av bestämmelsen som begränsar ersättningsområdet för skydd, vilka är

- skada på försäkringsobjekt till följd av bristfällig cirkulation av luft eller kylnings-, styr-, smörj- eller kraftöverföringsmedel, bränsle eller tillsatsämne för bränsle
- att fordonet framförs på väg eller annat område som helt eller delvis är täckt av vatten
- skada till följd av vatten eller fukt på elsystemet för fordonets funktioner eller andra delar, om skadan inte är en direkt följd av händelser som anges i punkt 3.1–3.7
- skada som orsakats av att fordonet sjunkit genom is, ner i träsk eller vatten
- skada orsakad av djur i fordonet.

3.17.1 Begränsningar i ersättningsskyldighet

Från försäkringen ersätts inte skada som orsakats av

- bedrägeri eller förskingring
- försummelse av villkor i finansieringsavtal.

3.17.2 Försäkrade

Försäkrade är

- en bilaffär som bedriver motorfordonshandel och sålt ett fordon med äganderättsförbehåll eller ett finansiellt institut till vilket en bilaffär överfört motsvarande rättigheter till
- den som hyr ut fordonet (leasing, inte s.k. rent-uthyrning)
- innehavaren av panträtt eller bilinteckning i fordonet.

3.17.3 Maximiersättning

Maximiersättningen är fordonets gängse värde minskat med självrisken, dock högst

- icke förfallen fordran i enlighet med säljarens avbetalningsavtalsvillkor
- obetald andel av lån beviljat mot bilinteckning eller
- panthavarens fordringsbelopp.

3.18 Rättsskydd

3.18.1 Försäkringens syfte

Försäkringens syfte är att ersätta nödvändiga och skäliga kostnader för juridisk hjälp och rättegångskostnader i tviste- och brottmål samt ansökningsärenden som hänför sig till ägande, framförande och innehav av ett i försäkringsbrevet nämnt motorfordon i de försäkringsfall som avses i punkt 5.2.4.

3.18.2 Försäkrade

Försäkrade är det i försäkringsbrevet nämnda fordonets ägare, innehavare och förare, var och en i respektive egenskap.

3.18.3 Domstolar och giltighetsområde

Den försäkrade kan använda sig av försäkringen i ärenden som i Finland omedelbart kan anhängiggöras vid tingsrätten eller vid motsvarande utländska domstolar i länder som nämns i punkt 1 i dessa villkor.

Från försäkringen ersätts inte kostnader i ärenden som behandlas av administrativa myndigheter eller specialdomstolar, t.ex. av förvaltningsdomstolen, försäkringsdomstolen, miljötillståndsverket eller högsta förvaltningsdomstolen eller av utländska administrativa myndigheter eller specialdomstolar. Från försäkringen ersätts inte heller kostnader i ärenden som behandlas av Europeiska domstolen för mänskliga rättigheter eller i Europeiska Unionens domstol.

3.18.4 Försäkringsfall som ersätts

3.18.4.1 Definition av försäkringsfall

Försäkringsfall som ersätts från försäkringen är

- i tvistemål och ansökningsärende
  - uppkomst av tvist. En tvist har uppkommit när ett krav som gäller grunder eller belopp är stridigt till grunderna eller beloppet.
- i brottmål
  - att ärendet blir anhängigt i domstol.

3.18.4.2 Försäkringens giltighetstid

Det bestridda kravet eller brottmålet som utgör försäkringsfall ska grunda sig på en händelse, omständighet, rättshandling eller rättskränkning som inträffat under försäkringens giltighetstid.

3.18.4.3 Ett försäkringsfall

Det är fråga om ett och samma försäkringsfall när

- två eller flera med denna försäkring försäkrade står på samma sida i tviste- eller brottmål eller ansökningsärende; eller
- den försäkrade har flera tviste- eller brottmål eller ansökningsärenden som baserar sig på samma händelse, omständighet, rättshandling eller rättskränkning; eller
- käromålen i en rättegång sammanförts eller borde sammanföras på grund av att de i väsentlig grad beror på samma grund eller när käromålen gäller samma ärende eller ärende som hör till sammanhanget.

3.18.5 Begränsningar som hänför sig till försäkringsfall

Från försäkringen ersätts inte kostnader som den försäkrade orsakats i ett ärende

1. där bestridande av krav inte kan påvisas
2. där det är fråga om annat ärende än sådant som gäller ägande, innehav eller framförande av fordon som ansluter sig till den försäkrades arbete, yrkesutövande, närings- eller förvärvsverksamhet
3. där det är fråga om trafiktillstånd som krävs för idkande av tillståndspliktig person- eller godstrafik eller om idkande av olovlig trafik
4. där de med denna försäkring försäkrade är motparter; från försäkringen ersätts dock försäkringstagarens kostnader samt fordonsförarens försvarskostnader i åtal som uppkommit till följd av användande av fordon i trafik
5. där åtal som allmän åklagare väckt mot den försäkrade gäller rattfylleri, grovt rattfylleri, smitning i vägtrafik eller överlämnande av fortskaffningsmedel till berusad
6. där mål som allmän åklagare driver mot den försäkrade gäller grovt äventyrande av trafiksäkerheten eller äventyrande av trafiksäkerheten eller trafikförseelse som baserar sig på fortkörning
7. där åtal som allmän åklagare väckt mot den försäkrade gäller uppsåtlig gärning eller grov oaktsamhet eller annan av den försäkrade utförd gärning än användning av motorfordon i trafik
8. som gäller framförande av fordon utan rätt
9. som gäller utfärdande av körförbud för föraren
10. som gäller skadeståndskrav eller annat krav eller annat åtal mot den försäkrade på grund av ovan i punkterna 5–9 avsedda handlingar
11. som är av ringa betydelse för den försäkrade
12. som gäller av den försäkrade framfört privaträttsligt anspråk som grundar sig på sådan handling för vilken hen dömts till straff eller beviljats åtalseftergift eller icke dömts till straff med stöd av specialstadganden. Om skadeståndskravet dock grundar sig på gärning för vilken den försäkrade dömts till straff för något annat än för äventyrande

av trafiksäkerheten, som inte grundar sig på överhastighet eller trafikförseelse, ersätts de kostnader som föranleds av framställandet av skadeståndskravet.

13. som gäller konkurs eller utmätning eller som hänför sig till dessa, såsom talan om återvinning enligt lagen om återvinning till konkursbo, verkställighetstvist som avses i utsökningsbalken eller verkställighet som hänför sig till utmätning
14. där det är fråga om huruvida kostnader som orsakats av försäkringsfallet, som anmälts av den försäkrade, antingen helt eller delvis ska ersättas från denna rättsskyddsförsäkring
15. som behandlas som grupptalan eller -besvär.

3.18.6 Åtgärder vid inträffat försäkringsfall

1. Om den försäkrade vill använda försäkringen, ska försäkringsbolaget meddelas på förhand innan advokat- och rättegångskostnader uppstår. Efter att anmälan gjorts får den försäkrade ett ersättningsbeslut från försäkringsbolaget.
2. Den försäkrade ska som sitt ombud anlita advokat eller jurist som i det land, som hör till försäkringens giltighetsområde och där rättegången är avsedd att hållas, enligt gällande rätt får verka som rättegångsombud eller -biträde. Från försäkringen betalas inte ersättning om den försäkrade överhuvudtaget inte anlitar ombud eller anlitar någon annan än ovan nämnt ombud.
3. Vid fall som gått till huvudförhandling i tingsrätt eller motsvarande utländsk domstol samt vid skiljeförfarande ska den försäkrade av motparten kräva ersättning till fullt belopp för sina advokat- och rättegångskostnader. Om den försäkrade utan grundad orsak låter bli att framställa eller avstår från krav på ersättning för sina kostnader, kan försäkringsersättningen enligt lagen om försäkringsavtal minskas eller helt vägras. I tvist som behandlas som medlingsförfarande (domstolsmedling) enligt lagen om medling i tvistemål i allmänna domstolar behöver emellertid ersättning inte krävas för kostnader som den försäkrade orsakats av medlingsförfarandet.
4. Den försäkrade har inte rätt att med bindande verkan för försäkringsbolaget godkänna kostnadsbeloppet för skötseln av ärendet. Om den försäkrade själv betalat sina advokat- och rättegångskostnader binder det betalda beloppet inte försäkringsbolaget vid bedömningen av huruvida rättegångskostnaderna är skäliga.

3.18.7 Ersättningsbestämmelser

3.18.7.1 Försäkringsbelopp

Det i försäkringsbrevet antecknade försäkringsbeloppet är den högsta möjliga ersättningen per försäkringsfall.

3.18.7.2 Kostnader som ersätts

Från försäkringen ersätts direkta och skäliga advokat- och rättegångskostnader till följd av försäkringsfall enligt följande:

A) I tvistemål och ansökningsärende

Kostnader för anlitande av ombud och bevisföring.

Om ärendet behandlats i domstolsmedling ersätts från försäkringen också den försäkrades andel av arvoden och kostnader för eventuellt biträde till medlaren beräknat efter de tvistande parternas huvudtal. Om det för att en tvist ska kunna hänskjutas till prövning av domstol krävs en rättshandling eller ett beslut fattat av något organ eller vid någon förrättning, ersätts kostnaderna från och med att det nämnda kravet uppfyllts.

B) I brottmål

När den försäkrade är målsägande, rättegångskostnader orsakade av anlitande av ombud och bevisföring till den del det vid rättegången är fråga om den försäkrades annat privaträttsligt yrkande till följd av brott än rättegångskostnader. När den försäkrade är svarande, rättegångskostnader orsakade av anlitande av ombud och bevisföring.

C) Sökande av ändring hos högsta domstolen

Om det krävs besvärstillstånd för sökande av ändring hos högsta domstolen, ersätts från försäkringen kostnader för sökande av ändring endast i det fall att besvärstillståndet beviljats. Kostnaderna som orsakats av extraordinära rättsmedel ersätts endast om högsta domstolen godkänt klagomålet, upphävt domen eller återställt försutten fatalietid.

D) Gemensamt intresse

Om det i ärendet i väsentlig grad är fråga om annat än den försäkrades privata intresse eller den försäkrade i ärendet har att bevaka ett gemensamt intresse med personer som inte är försäkrade med denna försäkring, ersätts från försäkringen endast den del av kostnaderna som kan anses utgöra den försäkrades andel.

E) Motpartens rättegångskostnader

Från försäkringen ersätts på samma villkor som den försäkrades egna rättegångskostnader, andra än avtalade rättegångskostnader som orsakats motparten och som den försäkrade genom lagakraftvunnen dom ålagts att betala. Maximiersättningen för egna och motpartens kostnader är sammanlagt det försäkringsbelopp som antecknats i försäkringsbrevet.

3.18.7.3 Belopp för och beräkning av ersättning

Advokat- och rättegångskostnader som ersätts från försäkringen bestäms enligt rättsnormerna för rättegångskostnader i rättegångsbalken och lagen om rättegång i brottmål. Om domstol inte, på grund av parternas medgivande, i sitt utslag har uttalat sig om advokat- och rättegångskostnader, eller om ärendet avgjorts genom förlikning, bestäms de kostnader som ersätts också med beaktande av i motsvarande ärenden vanligen utdömda eller erlagda kostnader.

För anlitande av ombud ersätts skäligt arvode för ombudets arbete och nödvändiga kostnader. Vid fastställandet av arvodets och kostnadernas skälighet beaktas värdet på den förmån som gjorts stridig, ärendets svårighet och omfattning samt det utförda arbetets mängd och kvalitet.

Till kostnader som ersätts räknas högst det belopp som domstolen ålagt den försäkrades motpart att betala förutsatt att domstolen, på grunder som framgår av dess beslut, inte uttryckligen ansett att den försäkrade delvis eller helt måste stå för sina kostnader som sin egen skada. Det ersättningsbara kostnadsbeloppet är dock högst det yrkande som avser kostnader den försäkrade framställt till motparten.

Om värdet på den förmån som gjorts stridig kan uppskattas i pengar, ersätts från försäkringen inom ramen för försäkringsbeloppet som antecknats i försäkringsbrevet högst två gånger den omtvistade förmånens belopp eller om tvisten gäller en återkommande betalning, beaktas vid bedömningen av beloppet av kostnaderna som ersätts högst tio gånger den omtvistade engångsbetalningen. Vid bedömningen av förmånsbeloppet beaktas inte krav som gäller ränte- eller advokat- och rättegångskostnader.

Om den försäkrade enligt lagen om mervärdesskatt är berättigad att avdra eller ansöka om restitution av skatten som ingår i advokatfakturan eller rättegångskostnaderna, avdras från ersättningen den mervärdesskatt som ingår i kostnaderna.

3.18.7.4 Kostnader som inte ersätts

Från försäkringen ersätts inte

1. kostnader som orsakats av åtgärder som vidtagits eller preliminära utredningar av ärendet som gjorts före försäkringsfallet. Kostnader för utredningar som gjorts och bevis som skaffats före försäkringsfallet ersätts dock, om utredningarna använts som bevis.
2. kostnader som orsakats av verkställande av dom eller beslut
3. den försäkrades förlorade tid, eget arbete, förtjänst- eller inkomstbortfall, rese- eller uppehållskostnader och inte heller den tilläggskostnad som uppstår vid byte av ombud eller av den försäkrades eget handlande som gett upphov till extra eller onödiga kostnader
4. kostnader som orsakats av införskaffande av utlåtande av en juridisk sakkunnig
5. kostnader som orsakats av polisanmälan, begäran om undersökning eller förundersökning av brott
6. kostnader för faktorer eller bevis som domstolen inte beaktar på grund av att de framlagts för sent
7. kostnader som den försäkrade eller hens ombud orsakat genom att utebli från domstolsförhandling, genom att underlåta att följa domstolens bestämmelser eller framföra ett påstående som de varit medvetna om eller borde ha varit medvetna om vara obefogat eller på annat sätt orsakat genom att förlänga rättegången uppsåtligt eller av oaktsamhet.
8. kostnader för rättegång som den försäkrade eller hens ombud inlett utan att motparten gett orsak därtill eller på annat sätt uppsåtligt eller genom underlåtenhet orsakat en onödig rättegång
9. skiljemans och medlares arvoden och kostnader
10. kostnader för begäran om offentlig rättshjälp.

3.18.7.5 Övriga bestämmelser i samband med ersättning

1. Försäkringsbolaget betalar ersättning för den försäkrades advokat- och rättegångskostnader efter att domstolens utslag har vunnit laga kraft eller förlikning nåtts. Om särskilda motskäl inte föreligger betalar försäkringsbolaget ersättningar även per rättsinstans. Dessutom kan försäkringsbolaget enligt egen bedömning göra ett undantag och betala förskottsersättning om rättegångsförhandlingarna fördröjs avsevärt.
2. Om den försäkrade enligt lagen om mervärdesskatt är berättigad att avdra skatten som ingår i advokatfakturan, betalar försäkringsbolaget ersättning för advokat- och rättegångskostnader utgående från fakturan som den försäkrade betalat.
3. Som minskning av försäkringsbolagets ersättningsskyldighet ska räknas den kostnadsersättning som den försäkrades motpart dömts eller förbundit sig att betala till den försäkrade, såvida ersättningen kunnat inkasseras av den betalningsskyldige.
4. Om motparten har dömts eller förbundit sig att till den försäkrade betala kostnadsersättning som är obetald då ersättningen betalas från försäkringen, är den försäkrade skyldig att före ersättningen betalas överlåta sin rätt till kostnadsersättning till försäkringsbolaget upp till det ersättningsbelopp försäkringsbolaget betalat.
5. Om den försäkrade själv betalat en del av kostnaderna på grund av att de överstiger maximiersättningen som anges i punkt 3.18.7.1, är den försäkrade skyldig att av motpartens kostnadsersättning till försäkringsbolaget överföra den del som överstiger den andel den försäkrade själv betalat.
6. Om den kostnadsersättning som den försäkrades motpart har dömts eller förbundit sig att betala har betalats till den försäkrade eller hen annars har fått räkna den till godo, ska den försäkrade återbetala kostnadsersättningen med ränta till försäkringsbolaget upp till det ersättningsbelopp som betalats med stöd av försäkringen.

3.19 Ansvar utomlands

Från försäkringen ersätts person- och sakskada som uppstått utomlands till följd av att motorfordon använts i trafik när

- den försäkrade enligt gällande rätt har personligt ersättningsansvar för den
- den försäkrades ersättningsskyldighet grundar sig på gärning eller försummelse som inträffat under försäkringens giltighetstid
- skadan inträffat på försäkringens giltighetsområde.

3.19.1 Försäkrade

Försäkrade är det i försäkringsbrevet antecknade fordonets ägare, innehavare och förare, var och en i denna egenskap.

3.19.2 Giltighetsområde

Försäkringen gäller i dessa länder utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) som ingått avtal om grönt kort: Andorra, Gibraltar, Monaco, San Marino, Schweiz och Vatikanen, om annat inte har angetts om giltighetsområdet i försäkringsbrevet.

3.19.3 Ersättningsbegränsningar

Från försäkringen ersätts inte skada

- där ersättningsskyldigheten enbart baserar sig på avtal, förbindelse, löfte eller garanti
- som omfattas av försäkringsskyddet som avses i trafikförsäkringslagen eller motsvarande utländsk lag
- som orsakas försäkringstagaren själv
- som orsakas anställd hos försäkringstagaren eller med hen jämförbar person till den del hen är berättigad till ersättning från arbetsolycksfalls- eller trafikförsäkringen
- till följd av böter som utdömts till den försäkrade eller annan liknande påföljd.

3.19.4 Ersättningsbestämmelser

1. Försäkringsbolaget utreder om försäkringstagaren är ersättningsskyldig för det försäkringsfall som anmälts och omfattas av försäkringen och förhandlar med den som kräver ersättning. Om försäkringstagaren ersätter skadan, avtalar därom eller godkänner kravet, binder detta inte försäkringsbolaget, om inte ersättningsbeloppet och -grunden uppenbart är riktiga.
2. Om ett försäkringsfall leder till rättegång, ska den försäkrade omedelbart meddela försäkringsbolaget om rättegången. Försäkringsbolaget sköter rättegången och betalar den försäkrades därtill hörande skäliga och nödvändiga rättegångskostnader inom ramen för maximiersättningar för sak- och personskador. Om rättegången också gäller andra ärenden, ersätts från försäkringen endast den andel av kostnaderna för skadeståndskravet som omfattas av försäkringen.
3. Om försäkringsbolaget meddelat försäkringstagaren att försäkringsbolaget är berett att inom ramarna för maximiersättningarna ingå avtal med den skadelidande om ersättning av hens skador och försäkringstagaren inte samtycker till detta, har försäkringsbolaget ingen skyldighet att ersätta kostnader som uppstått efter detta eller att ytterligare utreda ärendet.
4. Skador orsakade av samma handling, försummelse eller omständighet anses som ett försäkringsfall. Detta oberoende av om skadorna konstaterats under en eller flera försäkringsperioder. Om sådana skador konstateras under olika försäkringsperioder anses de höra till den försäkringsperiod under vilken den första skadan konstaterades.

3.19.4.1 Maximiersättningar

Maximiersättningen i varje försäkringsfall är

- 100 000 euro vid personskador och 10 000 euro vid egendomsskador, när den skadelidande är en i Finland bosatt passagerare i fordonet.
- 100 000 euro vid personskador och 50 000 euro vid egendomsskador, när det är fråga om annan tredje part.

I maximiersättningen ingår

- skadestånd inklusive ränta på skadestånd
- kostnader för utredning av skada vilka försäkringsbolaget ansvarar för
- rättegångskostnader
- skäliga kostnader för avvärjning av en omedelbart hotande skada.

3.19.4.2 Gemensamt intresse

Om flera personer är skyldiga att solidariskt ersätta samma skada, ersätts från försäkringen endast den del som svarar mot vad som kan läggas den försäkrade till last och den fördel hen eventuellt haft av försäkringsfallet. Om annat inte föranleds av tidigare nämnda orsaker, betalas från försäkringen ersättning högst efter huvudtal i förhållande till den totala skadan.

3.19.4.3 Övriga bestämmelser i samband med ersättning

Försäkringsbolaget betalar ersättningen till den försäkrade med avdrag för skatteandelen, om den försäkrade eller den skadelidande är berättigad att avdra eller få som återbäring den mervärdesskatt som ingår i varorna och tjänsterna eller motsvarande konsumtionsskatt utomlands.

3.20 Ersättande bil och ersättande fordon

Ersättning för förlust av bruksdagar för lastbilar samt person- och paketbilar i privat bruk betalas genom att i dess ställe skaffa en ersättande bil eller genom att betala penningersättning. Ersättningen betalas enligt det som antecknats i försäkringsbrevet. Försäkringsgivaren har dock rätt att ändra ersättningens betalningssätt.

För övriga fordons del betalas ersättningen som penningersättning.

3.20.1 Pengar som ersättningssätt

Dagersättning betalas om förlusten av bruksdagar beror på ett försäkringsfall som ersätts med stöd av följande försäkringar och skadebeloppet är större än självriskens andel:

- kollision
- djurkollision
- brand
- stöld
- skadegörelse
- naturfenomen
- parkeringsskydd
- glasskydd vid byte av ruta
- bedrägeri.

3.20.1.1 Försäkrade

Försäkringen gäller för försäkringstagaren.

3.20.1.2 Tid som ersätts

Ersättningen betalas för hela dygn.

Den första ersättningsdagen är

- dagen försäkringsfallet inträffade, om fordonet är trafikodugligt
- dagen reparationsarbetet påbörjades, om fordonet är trafikdugligt efter försäkringsfallet
- dagen när stölden anmäldes till försäkringsbolaget, om fordonet stulits.

Den sista ersättningsdagen är den dag när

- reparationen har slutförts
- försäkringstagaren får tillbaka det stulna fordonet eller skaffar ett ersättande fordon
- försäkringstagaren skaffar för bestående innehav och bruk ett fordon som ersätter det skadade fordonet och försäkringsobjektet säljs, även om en reparation är ekonomiskt motiverat.

Om det faktiska datumet då försäkringsfallet inträffade är okänt, anses datumet då försäkringsfallet inträffade vara det datum skadan upptäcktes.

Maximiersättningstid

1. Vid försäkringsfall som ersatts enligt punkt 3.1–3.7 eller 3.9–3.10 betalas ersättning för högst 30 dagar.
2. Vid inlösning av fordon betalas avbrottsersättning dock för högst 14 dagar. Om fordonet inlöses på basis av stöldförsäkring på grund av att fordonet inte hittats, betalas ersättning för 30 dagar.
3. Vid väntetid på reparation av och reservdelar till ett trafikodugligt fordon räknas som förlorade dagar totalt högst sju dygn samt för bussar och lastbilar samt deras släpvagnar högst 14 dygn, vilka ingår i maximiersättningstiden som anges i punkt 1.

3.20.1.3 Begränsningar

Från försäkringen ersätts inte

- reparations- eller väntedagar som beror på försäkringstagarens oaktsamhet eller annat förfarande från försäkringstagarens sida, t.ex. att försäkringstagaren inte genast låtit reparera ett fordon som inte är i trafikdugligt skick
- förlängd reparationstid på grund av strejk eller liknande arbetstvist
- väntetid vid reparation av ett trafikdugligt fordon eller för reservdelar innan reparationen påbörjas
- förlorade bruksdagar på grund av att bristfällig eller misslyckad reparation utförs på nytt
- förlorade bruksdagar efter att ett stulet fordon hittas och för skadorna på fordonet betalas en engångsersättning eller en engångsersättning som motsvarar inlösning
- förlorade bruksdagar som orsakats av försäkringsfall som ersätts från glasförsäkringen, när glasrutan repareras
- förlorade bruksdagar som beror på anhopning eller semester på verkstaden, felaktig eller bristfällig reservdel eller annat skäl som beror på verkstaden
- förlorade bruksdagar, om fordonet repareras först efter att äganderätten eller innehavandet upphört.

3.20.1.4 Samordning av ersättningar

Från ersättningen som betalas med stöd av försäkringen avdras den ersättning som den försäkrade är berättigad till för en och samma uppläggningstid med stöd av trafik- eller ansvarsförsäkringen.

Ersättning för stilleståndstid med stöd av trafik- eller ansvarsförsäkringen är den normersättning som fastställts av trafik- och patientskadenämnden, ersättning för stilleståndstid som fastställts utgående från annan utredning och hyreskostnader för ersättande fordon.

Om den försäkrade är berättigad till ersättning för fordonets hyreskostnader med stöd av trafik- eller ansvarsförsäkringen, betalas som avbrottsersättning minst den andel av hyreskostnaderna som inte ersätts från trafik- eller ansvarsförsäkringen.

Till denna minimiersättning räknas endast dag- och/eller kilometerersättning för ersättande fordon.

3.20.2 Ersättande bil som ersättningssätt

Ersättande bil ersätts om förlusten av bruksdagar beror på ett fel eller en skada som avbrutit resan eller ett försäkringsfall som ersätts med stöd av följande försäkringar och skadebeloppet är större än självriskandelen:

- kollision
- brand
- skadegörelse
- stöld
- djurkollision
- naturfenomen
- parkeringsskydd
- glasskydd vid byte av ruta.

Ersättande bil under förlorade bruksdagar ersätts endast, om felet repareras på en reparationsverkstad som i allmänhet erbjuder service- och/eller reparationstjänster.

3.20.2.1 Försäkrade

Försäkringen gäller för försäkringstagaren.

3.20.2.2 Ersättningsbelopp och -omfattning

Från försäkringen ersätts hyreskostnader för ett standardutrustat fordon upp till den maximiersättningstid som anges i punkt 3.20.2.4 i försäkringsvillkoren.

Som ersättande bil ersätts vid

- personbilförsäkring, ett fordon som motsvarar det försäkrade fordonet, dock högst en kombi av klass C på biluthyrningsfirman eller motsvarande storleksklass (t.ex. VW Golf, Ford Focus, Opel Astra)
- paketbilförsäkring, en paketbil med ett täckt lastutrymme på högst 9 kubik (t.ex. Ford Transit).
- lastbilförsäkring, en lastbil som till sin totala massa är högst 10 000 kg.

Fordonets kraftöverföring (t.ex. fyrhjulsdrift), drivkraft (t.ex. diesel) och växellåda (t.ex. automatväxel) är inte faktorer som begränsar motsvarigheten. Till exempel en fyrhjulsdriven paketbil med öppet lastflak ersätts med en paketbil med ett täckt lastutrymme på högst 9 kubik.

Försäkringsbolaget ansvarar inte för om leveransen av hyrbilen hindras eller försenas eller för de skyldigheter som hänför sig till avtalet mellan tjänsteleverantören och kunden.

Från försäkringen ersätts hyreskostnader endast när den ersättande bilen hyrs i Finland.

Om ersättning i stället för en ersättande bil betalas i pengar, är ersättningen 50 euro/dag, när det gäller en person- eller paketbil och 100 euro/dag när det är gäller en lastbil. I penningersättningen ingår alltid en självriskid på tre dagar, för vilken ersättning inte betalas.

3.20.2.3 Tid som ersätts

Rätt att använda ersättande bil börjar

- vid tidpunkten när försäkringsfallet inträffat, om fordonet inte är i trafikdugligt skick
- vid tidpunkten när reparationsarbetet påbörjas, om fordonet är i trafikdugligt skick efter försäkringsfallet

- vid tidpunkten när ett tekniskt fel uppstått som gjort att fordonet inte är i trafikdugligt skick.

Rätten att använda ersättande bil börjar dock tidigast från och med den tidpunkt då försäkringstagaren anmält det ersättningsbara försäkringsfallet till försäkringsbolaget.

Rätten att använda ersättande bil upphör och den ersättande bilen ska återlämnas när reparationsarbetet har slutförts.

Vid inlösning tillämpas villkorspunkt 3.20.2.4.

3.20.2.4 Maximiersättningstid

1. Vid försäkringsfall som ersätts med stöd av sakförsäkringen (punkterna 3.1–3.7 eller punkt 3.9) har den försäkrade rätt till användning av ersättande bil under högst 30 dagar.
2. Väntetiden för reparation av och reservdelar till ett fordon som inte är i trafikdugligt skick, sammanlagt högst sju dagar, ingår i maximiersättningstiden som anges i punkt 1.
3. Vid inlösning med stöd av stöldförsäkring på basis av att fordonet inte återfunnits, är rätten till användning av ersättande bil högst 30 dagar.
4. Om stulet fordon hittas och inlöses med stöd av stöldförsäkringen, är rätten till användning av ersättande bil 14 dagar efter tidpunkten då fordonet hittades, dock högst 30 dagar.
5. Vid inlösningsfall som ersätts med stöd av annan försäkring än stöldförsäkring, är rätten att använda ersättande bil 14 dagar.
6. Vid försäkringsfall som endast ersätts på basis av en skada eller ett fel som uppkommit i fordonet som avbrutit resan, har den försäkrade rätt till användning av ersättande bil under högst 7 dagar utan avbrott.

3.20.2.5 Begränsningar

Rätt att använda ersättande bil gäller inte

- reparations-, vänte- eller hyresdagar som beror på försäkringstagarens förfarande, t.ex. att försäkringstagaren inte genast låtit reparera ett fordon som inte är i trafikdugligt skick
- förlängd reparationstid på grund av strejk eller motsvarande arbetstvist
- väntetid för reparation av eller reservdelar till ett trafikdugligt fordon före reparationen påbörjas
- förlorade bruksdagar på grund av att en bristfällig eller misslyckad reparation utförs på nytt
- när ett stulet fordon hittas och skadorna på fordonet ersätts med engångsersättning eller engångsersättning som motsvarar inlösning
- reparationstid som orsakats av försäkringsfall som ersätts från glasförsäkringen, när glasrutan repareras
- förlorade bruksdagar som beror på arbetsanhopning eller semester på reparationsverkstaden, felaktiga eller bristfälliga reservdelar eller andra orsaker som beror på reparationsverkstaden
- reparationstiden, om fordonet repareras först efter att äganderätten eller innehavandet upphört.

Från försäkringen ersätts inte bränsle och smörjmedel, parkeringstillstånd eller kostnader för tilläggsutrustning och -försäkringar som anslutits till hyresavtalet.

3.20.2.6 Samordning av ersättningar

Från försäkringen ersätts den andel av hyreskostnader som inte ersätts från trafik- eller ansvarsförsäkringen på grund av kostnadsbesparingar till följd av att det skadade fordonet inte används. Dessa kostnader ersätts enligt maximiersättningstiderna i punkt 3.20.2.4.

Om den försäkrade inte har rätt till en ersättande bil med stöd av trafikförsäkringen eller annan försäkring, övergår den försäkrades rätt till normersättning, som trafik- och patientskadenämnden fastställt, till försäkringsbolaget.

Om fordonet skadas i en trafikskada eller i en annan skada, som tredje part ansvarar för, på basis av vilken det är möjligt att få en ersättande bil, ska den försäkrade fylla i och skicka en utredning över behovet av att använda ersättande bil till försäkringsbolaget. Den försäkrades rätt till ersättning med stöd av trafikförsäkringen eller annan försäkring övergår till försäkringsbolaget, om ersättningen inte avdragits från ersättningen med stöd av försäkringen för ersättande bil.

3.21 Krisskydd

Från försäkringen ersätts krishjälp, om fordonsföraren har varit delaktig i en trafikolycka som inträffat i samband med bedrivande av yrkestrafik, eller råkat i samband med bedrivande av yrkestrafik ut för

- rån
- försök till rån eller
- blivit offer för misshandel.

För person- och paketbilar upphör försäkringen den dagen då försäkringsbolaget meddelas att fordonet inte längre är i tillståndspliktigt bruk.

3.21.1 Försäkrade

Försäkrade är fordonets förare och familjemedlemmar som bor i samma hushåll som hen.

Familjemedlemmen har rätt att få krishjälp även när föraren som bor i samma hushåll avlider i en trafikolycka som inträffat i samband med yrkestrafik.

3.21.2 Att ge och ersätta krishjälp

Som vårdkostnader till följd av krishjälp ersätts till den försäkrade skäliga kostnader för psykoterapi som ordinerats av läkare och getts av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården i Finland, sammanlagt högst 2 000 euro per ett försäkringsfall. Psykoterapi ersätts när det är fråga om vård som getts av en läkare eller av annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården, vilka Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira) godkänt. Krishjälpen ska påbörjas inom tre månader efter att krishjälpen har godkänts att ersättas. Krishjälpen ska dock påbörjas inom ett år efter försäkringsfallet. Från försäkringen ersätts inte indirekta kostnader såsom kostnader för inkomstbortfall, rese- eller övernattningskostnader.

3.21.3 Betalningssätt för kostnader för krishjälp

Krishjälp ska avtalas om med försäkringsbolaget på förhand. Försäkringsbolaget betalar kostnaderna i efterhand

enligt verifikaten till ersättningssökanden, om inte annat separat avtalats. Den som söker ersättning ska själv söka ersättningsandelen enligt sjukförsäkringslagen hos Fpa. Om rätten till ersättning enligt sjukförsäkringslagen förlorats på grund av att tidsfristen försummats eller på grund av annan orsak, avdrar försäkringsbolaget från ersättningen det belopp som skulle ha betalats enligt sjukförsäkringslagen. Försäkringsbolaget har rätt att bestämma var krishjälpen för den försäkrade ges.

Om den försäkrade har rätt att få ersättning för vårdkostnader enligt någon annan lag än sjukförsäkringslagen, till exempel enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, trafikförsäkringslagen, lagen om grundläggande utbildning eller patientförsäkringslagen, ska ersättning först sökas enligt ifrågavarande lag. Försäkringsbolaget ska tillställas ett ersättningsbeslut eller annan motsvarande utredning över de kostnader för vilka ersättning inte betalats med stöd av lag.

3.22 Bonusförlustskydd

Från försäkringen ersätts förlust, som är en följd av en trafikskada eller en skada från frivilligt skydd som orsakats med ett fordon som anmälts för hyres- eller sambruk, när fordonet är i det anmälda bruket. Försäkringen upphör den dagen när försäkringsbolaget har meddelats att fordonet inte längre finns i hyres- eller sambruk.

Ersättningen betalas i pengar som en engångsersättning.

När penningersättningen betalas till försäkringstagaren räknas skadebeloppet på basis av fordonets årspremie för försäkringen vid skadetidpunkten i LokalTapiola och LokalTapiolas bonusbestämmelser i trafikförsäkring samt villkoren för rabatten för skadefrihet. Då räknas skadebeloppet genom att jämföra

1. försäkringspremien på den nivå som försäkringen skulle ha utan skador under de följande försäkringsperioderna och
2. försäkringspremien som försäkringen skulle ha under följande försäkringsperioder med beaktande av skadan som inträffat.

Som skadebelopp anses skillnaden mellan dessa. När skadebeloppet räknas anses med årspremien för försäkringen för pågående och kommande försäkringsperioder den årspremie som försäkringen har vid skadetidpunkten.

Maximiersättningen är 1 000 euro.

3.23 Förarens ansvar

Från försäkringen ersätts person- eller sakskada som orsakats vid körning med ett lätt elektriskt förflyttningshjälpmedel, när

- den försäkrade enligt gällande rätt har ersättningsansvar för den
- den försäkrades ersättningsskyldighet grundar sig på en gärning eller försummelse som inträffat under försäkringens giltighetstid

Försäkrade

Försäkrad är föraren till fordonet som antecknats i försäkringsbrevet.

3.23.1 Ersättningsbegränsningar

Från försäkringen ersätts inte skada

- till den del ersättningsskyldigheten grundar sig på avtal, garanti eller annan förbindelse, om inte ersättningsskyldighet skulle föreligga utan förbindelsen i fråga.
- till den del som den skadelidande är berättigad att få ersättning från lagstadgad arbetsolycksfalls- eller trafikförsäkring
- som orsakas själva föraren, passageraren eller elfordonet som används
- som orsakas egendom, som föraren eller passageraren innehade eller lånade när gärningen eller försummelsen som orsakade skadan inträffade
- som orsakas familjemedlemmar som bor i samma hushåll som föraren eller egendom som dessa äger, använder eller annars har i sin besittning
- till följd av böter, avgift för trafikförseelse, administrativ avgift eller annan liknande påföljd, som utdömts till den försäkrade.

Från försäkringen ersätts inte skada som den försäkrade orsakat uppsåtligen. Från försäkringen ersätts dock en skada som en under 12 år gammal försäkrad orsakat uppsåtligen.

Ersättningen kan minskas eller vägras helt om den försäkrade orsakat skadan genom grov oaktsamhet.

Om den skadelidande genom sitt agerande har bidragit till uppkomsten av skadan kan ersättningen minskas.

3.23.2 Ersättningsbestämmelser

Skadeståndsbeloppet fastställs enligt skadeståndsbestämmelserna och rättspraxisen.

1. Försäkringsbolaget utreder om försäkringstagaren eller annan försäkrad är ersättningsskyldig för anmält försäkringsfall som omfattas av försäkringen och förhandlar med den som kräver ersättning. Om den försäkrade ersätter skadan, avtalar därom eller godkänner kravet, binder detta inte försäkringsbolaget, om inte ersättningsbeloppet och -grunden uppenbart är riktiga.
2. Om ett försäkringsfall leder till rättegång, ska den försäkrade omedelbart meddela försäkringsbolaget om rättegången. Utrednings- och rättegångskostnaderna ersätts enligt punkt 3.23.3.
3. Om försäkringsbolaget meddelat den försäkrade att försäkringsbolaget är berett att inom ramarna för maximiersättningarna ersätta skadan, men den försäkrade inte ger tillstånd att använda försäkringen, är försäkringsbolaget inte skyldigt att ersätta rättegångs- eller andra kostnader som orsakats därefter och inte heller att ytterligare utreda ärendet.

3.23.3 Utrednings- och rättegångskostnader

Från försäkringen ersätts skäliga och nödvändiga kostnader för utredning av skada. Från försäkringen ersätts dock inte sådana utredningskostnader som uppstått för den försäkrade vilka den försäkrade enligt försäkringsvillkoren är skyldig att själv betala eller om vilka inte avtalats separat med försäkringsbolaget.

Om skadeståndsärendet tas upp till behandling vid domstol och kravet till sina grunder gäller en ersättningsbar skada, sköter försäkringsbolaget rättegången på den försäkrades vägnar och betalar nödvändiga och skäliga rättegångskostnader som hänför sig till rättegången. Om den försäkrade inte på förhand underrättar försäkringsbolaget om en rättegång, är försäkringsbolaget inte skyldigt att ersätta kostnader eller utgifter som uppstått på grund av rättegången. Om rättegången också gäller andra ärenden, ersätts från försäkringen endast den andel av kostnaderna för skadeståndskravet som omfattas av försäkringen.

Advokat- och rättegångskostnaderna ersätts enligt vad som anges i rättegångsbalken och i anvisningar om rättegångskostnader i lagen om rättegång i brottmål. Vid bedömningen av arvodens och kostnadernas skälighet beaktas värdet på förmånen som är stridig, ärendets svårighetsgrad och omfattning samt mängden och kvaliteten på utfört arbete.

3.23.4 Maximiersättning

Det totala maximibeloppet för ersättningar som betalas på basis av en skada inklusive utrednings- och rättegångskostnader är 100 000 euro. Vid beräkningen av skadebeloppet beaktas bestämmelserna om mervärdesskatt.

3.23.5 Gemensamt intresse

Om flera personer är skyldiga att solidariskt ersätta samma skada, ersätts från försäkringen endast den del som svarar mot vad som kan läggas den försäkrade till last och den fördel hen eventuellt haft av försäkringsfallet. Om annat inte föranleds av tidigare nämnda orsaker, betalas från försäkringen ersättning högst efter huvudtal i förhållande till den totala skadan.

3.24 Förarens olycksfall

Från försäkringen ersätts olycksfall som föraren orsakats vid körning med ett försäkrat lätt elektriskt förflyttningshjälpmedel. Kostnader som ersätts är vårdkostnader för olycksfall och bestående men till följd av olycksfall.

Den försäkrade och ersättningsmottagaren är fordonets förare som har ett gällande finländskt fpa-kort.

Med olycksfall avses en plötslig och oförutsedd händelse till följd av en yttre faktor, vilken orsakar den försäkrade en kroppsskada mot hens vilja.

Om faktorer som inte beror på det ersättningsbara försäkringsfallet väsentligt bidragit till uppkomsten av skadan eller sjukdomen eller att deras läkning förlängts, betalas vårdkostnader och menersättning till den del vården eller menet enligt medicinsk kunskap anses ha orsakats av det ersättningsbara försäkringsfallet.

Försäkringen gäller inte i tävlingsidrott eller när fordonet är i tävlingsbruk.

Idrott anses vara tävlingsidrott när den omfattar tävling, match eller annat idrottsevenemang vars arrangör förutsätter att deltagaren tecknar en licens, har ett spelpass eller motsvarande eller undertecknar en ansvarsfrihetsklausul. Med tävlingsidrott avses tävlingar eller matcher som ordnats av idrottsförbund eller idrottsförening, träningar enligt träningsprogram samt övriga träningar som är kännetecknande för grenen oberoende av nivån på tävlingsidrotten.

Med träningar enligt träningsprogrammet avses träningar som under tränarens övervakning eller utan övervakning görs enligt ett skriftligt eller muntligt träningsprogram. Med övrig träning kännetecknande för idrottsgrenen avses träning vid sidan av den egentliga grenen, när den företas som en del av träningen inför tävlingar eller matcher.

3.24.1 Ersättningsbegränsningar

Från försäkringen ersätts inte

- skada eller dödsfall som orsakats av den försäkrades sjukdom, kroppslyte eller försäkringsfall som beror på dessa. Om en sjukdom eller ett lyte som är oberoende av olycksfallet väsentligt har bidragit till skadan eller dödsfallet, betalas inte ersättning.
- skada eller dödsfall som orsakats i samband med ett operativt ingrepp, vård- eller annan medicinsk åtgärd, om åtgärden inte vidtagits för att vårda en skada som ersätts från denna försäkring.
- ruptur i akillessena eller rotatorkuffen i axel, senruptur i biceps långa huvud eller upprepad dislokation av leder och inte heller för bråck i mellankotsskiva, buk eller ljumskregion om inte skadan orsakats av ett olycksfall i vilket även friska vävnader skulle skadas
- skada som orsakats av bitning på tand, käkled eller tandprotes, även om en yttre faktor bidragit till skadan
- sjukdom, skada, lyte eller degeneration i stöd- och rörelseorganen som inte beror på ett olycksfall även om sjukdomen, skadan, lytet eller degenerationen skulle ha varit symptomfri eller symptomfritt före olycksfallet
- sjukdom i munnen, tänderna eller käkleden eller sådan sjukdom som orsakats av försvagning av parodontium vid tanduppsättning eller tänder eller bettproblem, även om de skulle ha varit symptomfria före olycksfallet. Tandvården ersätts högst upp till det tillstånd som föregick olycksfallet.
- psykiska följder till följd av olycksfall
- skada som orsakats av den försäkrades självmordsförsök eller den försäkrades självmord.

3.24.2 Ersättning av vårdkostnader för olycksfall

Kostnader för vård av ett olycksfall, som ersätts, vilket den försäkrade råkat ut för, ersätts på basis av faktura eller verifikat i original. En förutsättning för betalning av vårdkostnader är att skyddet är i kraft när olycksfallet inträffar.

Vårdkostnader för olycksfall ersätts för samma olycksfall högst upp till försäkringsbeloppet på 20 000 euro, dock högst under tre år efter dagen olycksfallet inträffade.

3.24.3 Allmänt om ersättningar

3.24.3.1 Försäkringsbolagets rätt att välja vårdplats

Försäkringsbolaget kan förplikta den försäkrade att kontakta försäkringsbolaget på ett av försäkringsbolaget bestämt sätt före den försäkrade söker sig till undersökning eller vård. Försäkringsbolaget har rätt att bestämma var den försäkrade ska undersökas och vårdas.

Undersökning och vård kan även ske med hjälp av distanstjänster om det medicinskt är möjligt.

3.24.3.2 Betalning av ersättning

Vårdkostnader ersätts när det är fråga om vård som getts av en läkare eller av annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården, vilka Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira) godkänt. Vård som getts utomlands ersätts om den enligt medicinsk bedömning är nödvändigt att ges utomlands.

En förutsättning för att vårdkostnaderna ska ersättas är att undersökningen, vården, åtgärden och medicinerna ordinerats av läkare och att de enligt allmänt accepterad medicinsk erfarenhet är behövliga och nödvändiga för undersökningen och vården av sjukdomen eller olycksfallet och att de allmänt används inom hälsovården i Finland. Vårdkostnaderna ska vara skäliga. Om kostnaderna tydligt överstiger den allmänna prisnivån i ett land, ersätts endast den andel av kostnaderna som motsvarar den allmänna prisnivån i landet i fråga.

Från försäkringen ersätts medicinska utredningar och läkarutlåtanden som försäkringsbolaget begärt för ersättningshandläggningen.

Enligt Allmänna avtalsvillkor kan ersättningen minskas om den försäkrade eller annan som är berättigad till försäkringsersättning orsakat sjukdomen, skadan eller händelsen genom grov oaktsamhet. Ersättningen kan vägras om den försäkrade eller annan som är berättigad till försäkringsersättning orsakat försäkringsfallet uppsåtligen.

3.24.3.3 Vårdkostnader som ersätts

Som vårdkostnader vid olycksfall ersätts

- kostnader för undersökningar, vård och åtgärder när de utförts eller vidtagits av en läkare eller annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården
- nödvändiga och behövliga resekostnader i anslutning till undersökning, vård eller ingrepp som nämns ovan. Om resan har gjorts med privatbil, bestäms ersättningen enligt den kilometerersättning som Fpa tillämpar
- läkemedel, som säljs på apotek på basis av tillstånd som myndigheten gett
- förbandsmaterial och sårförband, som används för vård av en skada som ersätts
- sjukhusets vårddagsavgifter
- skäliga kostnader för fysioterapi som ordinerats av läkare och är nödvändig för att vårda en skada till följd av olycksfall, högst 5 vårdtillfällen per olycksfall
- kostnader för kosmetisk eller plastikkirurgisk vård som godkänts av försäkringsbolaget på förhand och som krävs till följd av olycksfallsskadan
- hyreskostnader för tillfälliga medicinska hjälpmedel, som är nödvändiga för att kunna röra sig, under högst två månader efter operationsvård eller att gipsvård eller därmed jämförbar vård påbörjats
- det första ortopediska stödet som ordinerats på grund av skada. Stödet ska vara behövligt och nödvändigt med tanke på vård av skada.
- de första glasögonen som ordinerats på grund av skada som försämrat synförmågan
- reparationskostnader eller återanskaffningskostnader för motsvarande glasögon, hörapparat, löstagbar tandprotes och skyddshjälm som den försäkrade använt och som gått sönder i samband med ett olycksfall som krävt läkarvård. Reparationen eller återanskaffningen ska ske inom två månader efter olycksfallet. Ersättningar betalas högst upp till 500 euro per olycksfall.

3.24.4 Begränsningar i vårdkostnader för olycksfall

Som vårdkostnader för olycksfall ersätts inte

- kostnader för tal-, psyko-, närings- eller sysselsättningsterapi eller neuropsykologisk rehabilitering eller annan med dessa jämförbar terapi, undersökning, vård eller rehabilitering
- kostnader som orsakas av vistelse på badinrättning eller hälsohem eller motsvarande vårdinrättningar
- kostnader som orsakas av boende eller vistelse på serviceinrättning eller inrättning som producerar rehabiliteringstjänster, även om hälsovårdstjänster skulle ingå i enhetens verksamhet
- bassalvor, näringspreparat, vitaminer, spårämnen, mineralämnen, naturläkemedel, naturprodukter eller homeopatiska eller antroposofiska preparat eller motsvarande och inte heller vårdkostnader för att ge dem, även om en läkare ordinerat preparaten
- vitamin- eller spårämnesundersökningar eller med dem jämförbara övriga undersökningar även om en läkare ordinerat dem
- anskaffningskostnader för personliga hjälpmedel såsom tandprotes, hörapparat eller glasögon och kontaktlinser, som försvunnit i samband med ett olycksfall
- proteser, medicinsk utrustning eller andra hjälpmedel förutom det första ortopediska stödet som ordinerats på grund av en olycksfallsskada och anges i vårdkostnader som ersätts
- indirekta kostnader såsom inkomstbortfall, inkvarterings-, måltids- och telefonkostnader eller kläder, utrustning, hemvårdskostnader eller följeslagarens rese- och inkvarteringskostnader
- personlig bruksegendom eller andra kostnader som inte angetts i vårdkostnader som ersätts.

3.24.5 Ersättning för bestående men till följd av olycksfall

Definition på bestående men

Med bestående men avses ett medicinskt bedömt allmänt bestående men olycksfallet orsakat den försäkrade. Vid bestämmandet av det bestående menet beaktas endast olycksfallsskadans art och den funktionella olägenheten som skadan orsakat, inte den skadades individuella förhållanden såsom yrke eller hobbyer. Vid bestämmandet av det bestående menet

beaktas inte den försäkrades skador eller sjukdomar vilka inte beror på det ersättningsbara olycksfallet.

Det bestående menets omfattning fastställs enligt statsrådets beslut om invaliditetsklassificering som baserar sig på lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar och som gällde vid skadetidpunkten. I invaliditetsklassificeringen har skadorna indelats i invaliditetsklasserna 1–20 enligt skadans svårighetsgrad. Invaliditetsklass 1 motsvarar ett medicinskt men på fem procent och de följande klasserna fem procentenheter högre men. Invaliditetsklass 20 motsvarar ett fullständigt men på 100 procent.

Ersättning för bestående men

Ersättning för bestående men betalas när menet har blivit bestående, dock tidigast ett år efter olycksfallet. Ersättning betalas inte vid bestående men som yppar sig först efter att tre år förflutit sedan olycksfallet. Som ersättning betalas den del av försäkringsbeloppet på 100 000 euro som motsvarar invaliditetsklassen för det bestående menet.

Om invaliditetsklassen ändras till följd av att skadan förvärrats innan tre år förflutit sedan menet bedömdes bestående, betalas som tilläggsersättning ett belopp som motsvarar skillnaden mellan invaliditetsklasserna. Ersättningsbeloppet justeras inte senare på grund av att skadan förvärrats.

3.24.6 Ansökan om ersättning

Ersättningssökande ska själv betala vårdkostnaderna om annat inte avtalats och söka ersättningsandelen enligt sjukförsäkringslagen hos Fpa. Om rätten till ersättning enligt sjukförsäkringslagen förlorats på grund av att tidsfristen försummats eller på grund av annan orsak, avdrar försäkringsbolaget från ersättningen det belopp som skulle ha betalats enligt sjukförsäkringslagen.

Om den försäkrade har rätt att få ersättning för vårdkostnader enligt någon annan lag än sjukförsäkringslagen, till exempel enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, trafikförsäkringslagen, lagen om grundläggande utbildning eller patientförsäkringslagen, ska ersättning först sökas enligt ifrågavarande lag. Försäkringsbolaget ska tillställas ett ersättningsbeslut eller annan motsvarande utredning över de kostnader för vilka ersättning inte betalats med stöd av lag.

4 Ersättningsbestämmelser

4.1 Ersättningsbara skador

Från sakförsäkringen ersätts en direkt sakskada som orsakats av försäkringsfall. Med sakskada avses att föremålet för försäkringen skadas, förstörs eller försvinner.

Om fordonet skadats i ett försäkringsfall som är ersättningsbart med stöd av denna försäkring så att det inte längre är i trafikdugligt skick, ersätts från sakförsäkringen också transport av fordonet till närmaste verkstad för ändamålsenlig reparation i enlighet med punkt 4.6.1. Efter ett försäkringsfall som ersätts från stöld- och bedrägeriskydd ersätts skäliga kostnader som orsakats av hämtning eller återlämning av upphittat fordon.

Från försäkringen ersätts dessutom skäliga kostnader som uppstått vid avvärjning eller begränsning av inträffad eller omedelbart hotande skada.

4.2 Ersättningsbegränsningar

Från sakförsäkringen ersätts inte

- värdeminskning av försäkringsobjektet
- ändrings- eller förbättringsarbeten som utförts i samband med reparation av fordonet
- kostnader på grund av att bristfällig eller misslyckad reparation av fordonet måste förnyas eller förbättras
- förlust av fordonets bruksnytta (ersättning för stillestånds tid) eller hyreskostnader för ersättande bil
- normalt slitage till följd av användning eller värdeminskning orsakad av körda tilläggskilometrar i samband med olovligt eller påstått olovligt bruk
- förlust av bränsle eller annan energi som använts som drivkraft
- kostnader som orsakats av utredningen och skötseln av skadeärendet såsom telefon- eller resekostnader
- inkomstbortfall
- kostnader för underhålls- eller serviceåtgärder, justering, rengöring, tvättning, spänning, smörjning, uppdatering eller programmering.

4.3 Skyldighet att ge utredning och överlåta äganderätten till fordonet

Ersättningssökande är skyldig att skaffa de utredningar som hen bäst har tillgång till, dock även med beaktande av försäkringsbolagets möjligheter att skaffa utredningar.

Nödvändiga utredningar är bl.a.

- skadeanmälan från den som söker ersättning
- kopia på polisanmälan vid skada till följd av stöld, skadegörelse, bedrägeri och rån
- faktura, kvitto eller annan tillförlitlig utredning för utredning av skadebeloppet.

Försäkringsbolaget har också rätt att efter skadan utreda fel- och köruppgifter som sparats i fordonets datasystem till den delen som utredningen av dem med tanke på försäkringsbolagets ansvar är nödvändig.

Försäkringsbolaget ska ges möjlighet att granska skadorna.

Äganderätten till det inlösta fordonet ska skriftligen överlåtas till försäkringsbolaget. En förutsättning för inlösningsersättning är också att registreringshandlingar eller ett elektroniskt certifikat och nycklar till fordonet samt nycklar till alla anordningar som förhindrar olovligt bruk överlämnats till försäkringsbolaget.

När försäkringsobjektet eller en del av det har lösts in eller bytts ut, övergår äganderätten till det inlösta objektet eller de utbytta delarna till försäkringsbolaget.

Om tjänsteleverantören som sålt eller reparerat fordonet på basis av lag, ansvar för fel, garanti eller annat avtal, är ansvarig för skadan som orsakats av försäkringsfallet, är en förutsättning för ersättning att rättigheterna överlåtits till försäkringsbolaget med en överlåtelsehandling.

4.4 Anvisningar för att avvärja och begränsa inträffad skada eller hot om skada

När ett försäkringsfall inträffar eller kan befaras vara omedelbart förestående, ska den försäkrade avvärja eller begränsa skadan. Om skadan framkallats av en utomstående ska den försäkrade vidta åtgärder som är nödvändiga för att bevara försäkringsbolagets rätt gentemot skadevållaren.

Den försäkrade är skyldig att utreda skadevållarens identitet och registernumren på de fordon som varit delaktiga i skadan.

Den försäkrade är skyldig att anmäla till transportören en skada som inträffat under transporten.

Om skadan orsakats genom stöld, olovligt bruk av fordon, skadegörelse, bedrägeri, rån eller annan straffbar gärning ska den försäkrade utan dröjsmål meddela polismyndigheten på skadeorten.

Den försäkrade ska dessutom i domstol kräva straff för gärningsmännen om det är i försäkringsbolagets intresse.

Om fordonet stulits utomlands och inte återfunnits, ska en polisanmälan också göras till de finska polismyndigheterna. Om fordonets nycklar försvinner eller stjäls ska den försäkrade vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra olovligt bruk av fordonet med de försvunna eller stulna nycklarna, t.ex. genom att på nytt serielägga fordonets lås.

Om nycklarna till ett fordon med startspärr tappas bort ska startspärren omedelbart kodas så att fordonet inte kan tas i olovligt bruk med de borttappade nycklarna eller så ska olovligt bruk hindras med andra medel (t.ex. med ett mekaniskt stöldskydd).

Om den försäkrade uppsåtligen eller av oaktsamhet som inte kan anses ringa försummat räddningsplikten ovan, kan den ersättning som ska betalas till den försäkrade minskas eller vägras. Vid bedömningen av om ersättningen ska minskas eller vägras beaktas vilken betydelse åsidosättandet haft på skadans uppkomst. Dessutom beaktas försäkringstagarens uppsåt och arten av oaktsamhet samt omständigheterna i övrigt.

Ersättning från ansvar utomlands och förarens ansvar minskas eller vägras inte på grund av den försäkrades oaktsamhet. Om den försäkrade emellertid uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har försummat räddningsplikten eller om den försäkrades bruk av alkohol eller rusmedel har varit en bidragande orsak till försummelsen, kan ersättningen minskas eller vägras. Försäkringsbolaget är dock skyldigt att till en fysiskt skadelidande person betala den andel av ersättningen som den skadelidande inte lyckats indriva på grund av den försäkrades insolvens till följd av utsökning eller konkurs.

4.5 Skadebelopp

Skadebeloppet är reparationskostnaderna för försäkringsobjektet om en reparation av försäkringsobjektet är lönsam i enlighet med dessa villkor.

Det är inte lönsamt att reparera person-, paket-, husbilar, motorcyklar, lätta släpvagnar och husvagnar om de uppskattade reparationskostnaderna för fordonet överstiger 70 % av fordonets gängse värde vid datumet försäkringsfallet inträffade.

Det är inte lönsamt att reparera övriga fordon om reparationskostnaderna för fordonet överstiger skillnaden mellan fordonets gängse värde före försäkringsfallet, dock högst fordonets värde som antecknats som grund till försäkringspremien, och dess gängse värde efter försäkringsfallet.

Om inlösningsförmånsförsäkring ingår i försäkringen, räknas inlösningsförmånens andel till skadebeloppet.

Vid inlösningsförmån är reparation av ett nytt fordon inte lönsamt om de uppskattade reparationskostnaderna för fordonet överstiger 50 % av kontantförsäljningspriset på ett nytt motsvarande fordon.

Om reparation av fordonet inte är lönsamt, är skadebeloppet skillnaden mellan fordonets gängse värde före försäkringsfallet, dock högst fordonets värde som antecknats som grund för försäkringspremien, och fordonets gängse värde efter försäkringsfallet.

Vid beräkningen av skadebeloppet beaktas inte den påverkan utrustning, apparatur, konstruktioner eller delar, som inte ingår i försäkringsobjektet eller separat ersättningsbar utrustning som nämns i punkt 4.5.2 och 4.6.3, har på fordonets gängse värde och/eller reparationskostnaderna.

4.5.1 Åldersavdrag för utrustningar

För följande föremåls del görs nedan nämnda avdrag på basis av ålder:

- skidbox
- bilbarnstol
- säkerhetsanordningar och skyddsutrustningar – som är hjälm, hjälmtelefon samt MC-dräkt, MC-handskar, MC-stövlar och skyddsutrustning
- fälgar
- förtält och markiser

Värdet på föremålen fastställs genom att från anskaffningspriset på ett nytt motsvarande föremål årligen avdra tio procent. Det första avdraget görs från och med början av det följande kalenderåret efter året då föremålet skaffats. Utrustningens värde anses dock vara minst 30 procent av anskaffningspriset på ett nytt motsvarande föremål.

4.5.2 Utrustningar, för vilka en separat ersättning betalas när de skadas och fastställande av deras värde

Utrustning som ersätts separat är

a. skidbox
b. bilbarnstol
c. säkerhetsanordningar och skyddsutrustningar – som är hjälm, hjälmtelefon samt MC-dräkt, MC-handskar, MC-stövlar och skyddsutrustning
d. släpvagn till motorcykel och moped
e. släde till snöskoter
f. släpvagn eller släde till terränghjulingar, fyrhjulingar för vägtrafik och traktorhjulingar, vilka inte är registreringspliktiga.

För utrustningen ovan betalas en separat ersättning om utrustningen har skadats eller de har stulits.

Värdet på objekten a–c fastställs genom att från anskaffningspriset på ett nytt motsvarande föremål årligen avdra tio procent. Det första avdraget görs från och med början av det följande kalenderåret efter året då föremålet skaffats. Utrustningens värde anses dock vara minst 30 procent av anskaffningspriset på ett nytt motsvarande föremål.

Gängse priset på släpvagn och släde fastställs enligt gängse värde i punkt 4.6.2.

4.5.3 Åldersavdrag för däck för person- och paketbilar samt andra fordon med en vikt på högst 3 500 kg

Sommardäck

Sommar-däckets ålder	Djupet på slitbanans huvudspår	Åldersavdrag
0–4 år	6 mm eller mer	0 %
0–4 år	3-5,9 mm	50 %
5–7 år	6 mm eller mer	50 %
5–7 år	3-5,9 mm	75 %
8 år eller äldre	(ej betydelse)	100 %
(ej betydelse)	under 3 mm	100 %

Vinterdäck

Vinterdäckets ålder	Djupet på slitbanans huvudspår	Åldersavdrag
0–4 år	7 mm eller mer	0 %
0–4 år	4-6,9 mm	50 %
5–7 år	7 mm eller mer	50 %
5–7 år	4-6,9 mm	75 %
8 år eller äldre	(ej betydelse)	100 %
(ej betydelse)	Under 4 mm	100 %

Däckets ålder räknas som hela år från och med dess tillverkningstidpunkt, som framgår av DOT-märkningen.

Med huvudspår avses de breda spåren i mitten på däckets slityta med en cirka tre fjärdedels bredd av slitytan.

4.5.4 Åldersavdrag vid bräckage på motor

Vid bräckageskador som ersätts enligt villkorspunkt 3.11 utgörs skadebeloppet av reparationskostnaderna, av vilka görs ett procentuellt avdrag enligt brukstimmar. Ifall brukstimmarna inte kan bevisas tillförlitligt avdras, i stället för avdrag för brukstimmar, ett procentuellt avdrag enligt tabellen för åldersavdrag.

Brukstimmar	Avdrag %
1–1 000	0
1 001–1 500	5
1 501–2 000	10
2 001–2 500	15
2 501–3 000	20
3 001–3 500	30
3 501–4 000	40
4 001–4 500	50
4 501 eller flera	60

Tid sedan ibruktagande (år)	Avdrag %
under 1	0
1 – under 2	5
2 – under 3	10
3 – under 4	15
4 – under 5	20
5 – under 6	30
6 – under 7	40
7 – under 8	50
8 eller flera	60

4.6 Reparation och inlösning av försäkringsobjekt

4.6.1 Alla försäkringsformer

Från försäkringen ersätts nödvändiga och behövliga reparationskostnader för fordonet. Fordonet ska repareras med beaktande av fordonets ålder och skick genom att använda ändamålsenliga reparationsmetoder och delar samt genom tillbörligt reparationssätt så att kostnaderna inte stiger i onödan. Försäkringsgivaren är inte skyldig att med nya delar ersätta sådana skadade delar, som genom reparation kan fås i sådant skick att de uppfyller sin funktion. Om slitna, korroderade och skadade delar ersätts med nya eller om sliten, korroderad eller skadad lackering förnyas och fordonets skick förbättras väsentligt till följd av detta, ersätts endast den del av reparationskostnaderna som motsvarar de reparationer som gjorts för att få fordonet i samma skick som före skadan.

Från försäkringen ersätts det alternativ som till sina totala kostnader är förmånligast. Försäkringsbolaget har rätt att bestämma verkstad, anskaffningsställe eller tjänsteleverantör. Försäkringsbolaget är inte beställaren av arbetet och ansvarar inte för kvaliteten på arbetet eller delarna.

4.6.2 Gängse värde

Övre gränsen för försäkringsbolagets ersättningsskyldighet är fordonets gängse värde inklusive utrustningen som är försäkringsobjekt (se punkt 4.5).

I försäkringar där fordonets värde antecknats som beräkningsgrund för försäkringspremien, är övre gränsen för försäkringsbolagets ersättningsskyldighet fordonets gängse värde, dock alltid högst fordonets värde som antecknats som beräkningsgrund för försäkringspremien.

Gängse värde för fordonet är det kontantpris som allmänt kan fås för fordonet enligt marknadssituationen vid tidpunkten för försäkringsfallet om det säljs på ett ändamålsenligt sätt. Med gängse värde avses inte bilaffärernas utförsäljningspris, begärt pris eller bytesvärdet på fordonet utan ett sådant pris som flera än en person skulle vara beredda att betala för fordonet.

4.6.3 Betalning av ersättning

Försäkringsbolaget ersätter sakskadorna på något av följande sätt. Försäkringsbolaget har rätt att välja sättet på vilket ersättningen betalas. Om det inte är lönsamt ett reparera fordonet, har försäkringsbolaget rätt, men inte skyldighet, att lösa in fordonet.

Skador kan ersättas genom att

a. enligt verifikat betala direkta reparationskostnader, som orsakats av försäkringsfallet
b. betala skadebeloppet
c. betala det gängse värde som försäkringsobjektet omedelbart före skadan hade, dock högst skillnaden mellan fordonets värde som antecknats som grund för försäkringspremien och dess gängse värde efter skadan
d. lösa in försäkringsobjektet till dess gängse värde, dock högst till det värde som antecknats som grund för försäkringspremien eller
e. lösa in försäkringsobjektet till värdet enligt inlösningsförmånen.

Om reservdelar, utrustningar eller material inte finns att få på grund av tillgångsproblem eller att deras tillverkning upphört, betalas ersättningen enligt punkt b i förteckningen ovan.

Om äganderätten till försäkringsobjektet inte överlåts till försäkringsbolaget, betalas ersättning enligt punkt c i förteckningen ovan.

Från ersättningen avdras självrisken som anges i försäkringsbrevet.

4.6.4 Självrisker

Den försäkrade har i varje försäkringsfall en självrisk som beror på typen av skada. Om självrisken som antecknats i försäkringsbrevet och den som antecknats i försäkringsvillkoren skiljer sig från varandra, debiteras den större av dessa.

4.6.4.1 Avvikande självrisker

Från en skadegörelse- och stöldskada som skett samtidigt avdras endast den högre självrisken enligt dessa villkor.

I varje punkt som gäller procentsjälvrisk som anges nedan är självrisken alltid minst den självrisk i euro som antecknats i försäkringsbrevet.

Alla fordon:

Om försäkringsfallet inträffat i Kroatien, Lettland, Litauen, Polen, Slovakien, Slovenien, Tjeckien, Ungern eller Estland avdras vid varje försäkringsfall, som ersätts till följd av stöld eller skadegörelse, en självrisk på 20 % från skadebeloppet.

Bussar och lastbilar, tunga släpvagnar, motorredskap samt traktorer inklusive utrustning:

När försäkringsfallet orsakas av att fordonet, dess del eller anordning eller lasten i fordonet tar i ett hinder ovanför, avdras vid försäkringsfall en självrisk på 25 % från skadebeloppet.

Bussar:

Vid varje försäkringsfall som börjat från motorrum eller rum för tilläggsvärme vilket ersätts på basis av brandförsäkringen, avdras en självrisk på 25 % från skadebeloppet om inget automatiskt släckningssystem enligt punkt 4.8.5 finns i fordonet. Denna självrisk tillämpas endast på bussar som anges i punkt 4.8.5.

Motorredskap:

Vid varje försäkringsfall som ersätts på basis av brandförsäkringen, avdras en självrisk på 25 % från skadebeloppet om fordonet inte har ett automatiskt släckningssystem i användbart skick, vilket är godkänt av försäkringsbolaget och har underhållits enligt tillverkarens anvisningar och inspekterats minst en gång om året. Denna självrisk tillämpas endast på arbetsredskap som anges i säkerhetsföreskrifterna för brandsäkerhet (4.8.5).

Om motorredskapet eller traktorn, vars egenvikt är över 2 000 kg, sjunker genom is, ner i träsk, kärr eller vatten, avdras vid försäkringsfallet en självrisk på 25 % från skadebeloppet. Kostnader som orsakats av lyftning av arbetsmaskin inräknas i skadebeloppet.

4.6.4.2 Avdragsordning för självrisker och andra avdrag

Självrisker och övriga avdrag som anges i dessa villkor eller i Allmänna avtalsvillkor avdras från skadebeloppet genom räkneoperationer efter varandra i följande ordning:

1. mervärdesskatteandel
2. andra avdragbara skatter
3. åldersavdrag
4. minskning av ersättning
5. självrisk.

Mervärdesskattens andel avdras dock vid inlösning av fordon från skillnaden mellan fordonets gängse värde och restvärde, i stället för från skadebeloppet.

4.7 Skattebestämmelser vid sakförsäkring

4.7.1 Mervärdesskatt

Mervärdesskatt eller motsvarande utländsk konsumtionsskatt som ingår i fordonets reparationskostnader eller anskaffningskostnader för ersättningsbar utrustning och apparatur ersätts inte om den försäkrade antingen har rätt att avdra skatten eller få skatteåterbäring.

Vid inlösningsfall avdras, från skillnaden mellan gängse värdet och restvärdet på fordonet, ett belopp som motsvarar mervärdesskatten, när den försäkrade skulle vara skyldig betala skatt på fordonets försäljningspris, om fordonet hade sålts den dag försäkringsfallet inträffade.

4.7.2 Nedsättning eller återbetalning av bilskatt

Från inlösningsersättningen avdras den del av beloppet för nedsatt eller återbetald bilskatt som skulle ha påförts om fordonet hade sålts den dag försäkringsfallet inträffade. Om kontantinköpspriset betalas som ersättning för ett nytt fordon (punkt 3.8.1 Totalersättning i form av kontantpris på nytt fordon), avdras beloppet för nedsatt eller återbetald bilskatt i sin helhet.

4.7.3 Andra skatter och avgifter vid användning av fordon

Från försäkringen betalas inte separat ersättning för fordonsskatt eller motsvarande skatt som är en förutsättning för att fordonet ska få användas. Ersättningen betalas inte heller för avgift för beslut i ärenden som gäller specialskyltar.

4.8 Säkerhetsföreskrifter

Ändamålet med säkerhetsföreskrifterna är att förhindra hotande faror och minska skador som uppstår. Den försäkrade och en med hen jämställd person ska följa säkerhetsföreskrifterna. Om den försäkrade uppsåtligen eller av oaktsamhet, som inte kan anses vara ringa, har försummat att iaktta säkerhetsföreskrifterna, kan ersättningen till hen minskas eller vägras.

4.8.1 Framförande av fordon

Fordonets förare ska ha körrätt som berättigar till att framföra fordonet enligt fordonsklassen.

4.8.2 Fordonets skick

Fordonet ska uppfylla bestämmelserna i fordonslagen och för övrigt vara i sådant skick att användning i vägtrafik är tillåten och att fordonet godkänns i besiktning (vägtrafiklagen och fordonslagen).

4.8.3 Tillsyn av fordon

Fordonet får inte lämnas vid vägren, på parkeringsplats eller annat område på ett sådant sätt och för en så lång tid att det väcker utomståendes uppmärksamhet eller verkar övergivet.

Om fordonet på grund av skada måste lämnas vid vägrenen, ska man omedelbart ordna bärgning till en reparationsverkstad eller en annan trygg plats.

Om tillbehöret inte kan låsas eller med tanke på arbetets ändamålsenliga utförande förvaras i ett låst förvaringsutrymme, ska det förvaras på en sådan plats där utomstående inte lätt kan få syn på det och där det inte i onödan kan utsättas för stöld eller skadegörelse. Tillbehör får inte lämnas olagrat länge.

För att förhindra olovligt bruk ska släpvagnar och släpanordningar förses med en anordning som hindrar att släpvagnen kan flyttas eller kopplas till dragfordon.

Snöskoter samt terränghjuling, hjuling för vägtrafik och traktorhjuling ska fästas med kedja eller vajer och lås, som är avsedda för låsning, för att förhindra stöld så att den inte utan att använda våld eller verktyg kan tas i olovligt bruk. För att förhindra olovligt bruk kan snöskoter också förses med en anordning som hindrar drivbandet från att snurra och som uttryckligen är avsedd för detta ändamål.

Tillbehör som förvaras på arbetsplatsen eller på annat arbetsställe avskilt från fordonet ska flyttas till ett låst eller ständigt bevakat förvaringsutrymme genast efter att det med tanke på arbetets ändamålsenliga utförande är möjligt. När ett hänglås används, ska låset minst vara enligt skyddsnivå två (Finansbranschens publikation Hänglås, fästanordningar och kedjor).

Fordon får inte förvaras i ett annat olåst fordon eller fordonskombination. Fordon får inte heller förvaras i släpvagn som inte är försedd med en anordning som förhindrar olovligt bruk.

Löstagbara tillbehör i fordon ska förvaras täckt eller gömd.

Vid användning av fordon, släpvagnar och lyftkranar som är försedda med stödben ska stödbenen användas enligt tillverkarens anvisningar samt säkerställas att marken är tillräckligt bärande.

Vid plogning ska frontlastare på traktor stödas med plogstöd som fästs i ramen.

4.8.4 Förvaring av nycklar och registreringsbevisets anmälningsdel

Fordonets nycklar, nycklar till anordningar som hindrar olovligt bruk, nycklar till förvaringsutrymmet för fordonet och fordonets utrustning eller andra anordningar eller program som är avsedda för att låsa, starta eller använda fordonet får inte förvaras på en synlig eller sådan olåst plats där en utomstående på förhand kan anta att dessa finns.

Anmälningsdelen i fordonets registreringsbevis, elektroniskt certifikat, nycklarna och uppgifterna som behövs för att göra nycklar eller annan anordning eller program som behövs för att låsa, starta eller använda fordonet får inte förvaras i fordonet även om alla dörrar och bagageutrymmet till fordonet är låsta och fönstren är stängda. Nycklarna får inte vara försedda med specifika uppgifter om fordonet eller ägar- och besittningsförhållanden.

4.8.5 Brandsäkerhet

Utrymmet där fordonet förvaras får inte användas för ändamål som äventyrar brandsäkerheten. Till exempel öppen eld, svetsning och rökning är förbjudet.

Endast elektrisk lampa får användas för att belysa motorn, bränsletanken eller annan del. För uppvärmning av motorn, kraftöverföringen eller andra delar får förutom standardutrustning endast användas apparater avsedda för fordon. Apparaten ska monteras och inkopplas enligt apparat- och fordonstillverkarens anvisningar och bestämmelser.

Vid laddning av ett eldrivet fordon ska man vid laddningen iaktta anvisningarna som fordonstillverkaren gett.

I fordonet installerad utrustning vilken är avsedd att kopplas till nätström ska uppfylla de krav som gäller säkerheten för elektriska anordningar (elsäkerhetslagen) och utrustningen ska användas enligt tillverkarens anvisningar.

Då fordonet repareras genom svetsning eller andra heta arbeten, ska beklädnad och andra lättantändliga konstruktioner avlägsnas på ett tillräckligt stort område. Dessutom ska reparationsplatsen förses med handbrandsläckningsutrustning och nödvändig bevakning.

Automatiskt släckningssystem

Motorrum och rum för tilläggsvärme i bussar som tagits i bruk efter 1.1.2015, vars antal platser är 22 eller flera, ska förses med ett automatiskt släckningssystem som godkänts av försäkringsbolaget. Kravet gäller inte bussar vars enda drivkraft är el.

Motorredskap ska alltid förses med ett av försäkringsbolaget godkänt automatiskt släckningssystem, när

- motorredskapet används i brandfarliga eller annars riskfyllda omgivningar eller när brandfarliga material hanteras med motorredskapet
- försäkringsbolaget har förutsatt att motorredskapet förses med ett automatiskt släckningssystem.

Släckningssystemet ska monteras enligt anvisningar av tillverkaren och tillverkaren av försäkringsobjektet. Släckningssystemet ska vara avsett för försäkringsobjektet i fråga och det ska servas enligt tillverkarens anvisningar.

Om fordonet används i brandfarliga eller annars riskfyllda omgivningar ska man se till att fordonet hålls rent. Vid behov ska brandfarliga delar i maskinen rengöras flera gånger om dagen.

Handbrandsläckare

Husbilar och -vagnar ska förses med en köldtålig handbrandsläckare av minst klass 13A55BC och den ska placeras innanför karossen i en ställning som fästs i närheten av huvudingången (dörren).

Bussar i fordonsklasserna M2 och M2G ska förses med en köldtålig handbrandsläckare och i fordonsklasserna M3 och M3G med två köldtåliga handbrandsläckare av minst klass 43A 233BC.

Ytterkonstruktionen för motorrummet i bussar som tagits i bruk efter 1.1.2005 ska vara försedd med en öppning via vilken handbrandsläckares släckmedel kan sprutas in i motorrummet.

Motorredskap som väger över 3 000 kg ska förses med två köldtåliga handbrandsläckare, traktor och skördetröska med en köldtålig handbrandsläckare av klass 43A 233BC. Motorredskap som väger 500–3 000 kg ska förses med en köldtålig handbrandsläckare av klass 13A 89BC. Ifall försäkringsobjektet används för flisning eller krossning av trämaterial ska fordonet utrustas med fyra handbrandsläckare av den typ som anges ovan samt med ett automatiskt släckningssystem enligt punkt ovan.

Handbrandsläckare i bussar, motorredskap, traktorer och skördetröskor ska endast granskas och servas av en serviceman eller servicefirma som är godkänd av Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes). Man ska låta kontrollera släckaren minst en gång om året.

Huvudströmbrytare

Strömmen till traktorer och motorredskap som är försedda med huvudströmbrytare ska brytas med huvudströmbrytaren när man inte arbetar med maskinen. Traktorer och motorredskap ska alltid förses med en huvudströmbrytare när de förvaras inomhus eller i ingångens omedelbara närhet.

5 Försäkringspremie

5.1 Fordonets användningsändamål

Försäkringstagaren ska meddela försäkringsgivaren om användning som avviker från privat bruk när försäkringsavtalet ingås (Allmänna avtalsvillkor 2.2). Avvikande användning är bland annat tillståndspliktig (person- eller varutransport mot betalning), uthyrning utan förare, privat uthyrning och sambruk, skolbruk, tävlingsbruk, entreprenadbruk, safaribruk.

Användningsändamålet antecknas i försäkringsbrevet när försäkringen tecknas. Fordonets användningsändamål påverkar skaderisken, prissättningen av försäkringen samt innehållet i försäkringsskyddet som erbjuds.

Försäkringstagaren ska meddela försäkringsgivaren om användningsändamålet ändrar under försäkringens giltighetstid (Allmänna avtalsvillkor 5.2 och 5.3).

Försummelse av upplysningsplikt dvs. att fel användningsändamål meddelas eller att man inte meddelar om ändring i användningsändamål kan leda till att försäkringsersättningen minskas eller vägras. Om försäkringstagaren uppsåtligen eller av oaktsamhet som inte är ringa försummat sin anmälningsplikt (Allmänna avtalsvillkor 2.2, 5.2 och 5.3), har försäkringsbolaget, efter att ha fått vetskap om detta, rätt att uppbära en högre premie retroaktivt om försäkringsbolaget hade beviljat försäkringen mot högre premie ifall korrekta uppgifter hade getts.

5.2 Avställning

Premien för ett fordon som antecknats i fordonsregister krediteras för avställningstiden när den oavbrutna avställningen varar minst 30 dagar under försäkringens giltighetstid. Försäkringspremien krediteras för de försäkringsskydd som inte är i kraft under avställningen. Under avställningen är följande försäkringsskydd inte i kraft: djurkollision, bogserings- och resekostnader, kollision, glasskydd, ersättande bil eller ersättande fordon, motorbräckage, rån- och krisskydd, skydd vid hyrd släpvagn, bedrägeriskydd, städ- och rengöringskostnader och bonusförlustskydd.

Krediteringen för avställningen räknas per dag från årspremien från och med dagen som följer efter begynnelsedagen för avställningen. Premien krediteras

inte för påställningsdatumet. I försäkringar där säsongpremiesättning iakttas, beror krediteringsbeloppet på under vilken tid av året avställningen sker.

Avställning ska på förhand anmälas till fordonsregistret.

5.3 Skadefrihetsrabatt

För premien för kollisionsförsäkring ges skadefrihetsrabatt när försäkringen börjar. Storleken på rabatten anges i försäkringsbrevet. När försäkringsersättning betalas för kollision, avlägsnas skadefrihetsrabatten från ingången av följande försäkringsperiod. Rabatten på skadefrihet träder i kraft på nytt efter två försäkringsperioder utan kollisionsskador.

6 Försäkringsavtalets upphörande

Försäkringen upphör utan en separat uppsägning om fordonets trafikförsäkring sägs upp, när fordonet slutgiltigt avlägsnas från fordonsregistret eller avlägsnas för att föras till Åland eller utomlands. Övriga situationer då försäkringen upphör anges i Allmänna avtalsvillkor.

Trafikförsäkringsvillkor

1 Försäkringsvillkorens tillämpningsområde

Dessa försäkringsvillkor tillämpas på trafikförsäkringar som beviljas privatkunder, företag och sammanslutningar och som gäller fordon som används i trafik.

Med företag avses försäkringstagare som har ett företags- och organisationsnummer (FO-nummer), som avses i företags- och organisationsdatalagen.

2 Försäkringens giltighetsområde

Trafikförsäkringen gäller i alla stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). I sådana stater, som inte hör till EES men som anslutit sig till gröna kort-avtalet, gäller trafikförsäkringen som ansvarsförsäkring med stöd av grönt kort som försäkringsanstalten utfärdat eller utan grönt kort, när ett sådant inte är nödvändigt. Ersättning för trafikskada som inträffat i dessa stater fastställs enligt lagstiftningen i det land där skadan inträffat.

Trafikförsäkringen gäller dock inte i Iran, Ryssland eller Belarus.

3 Försäkringens innehåll

I enlighet med bestämmelserna i trafikförsäkringslagen ersätts från trafikförsäkringen en person- och sakskada som uppstått i Finland till följd av att det fordon som nämns i försäkringsbrevet använts i trafik.

För medborgare inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ersätts från försäkringen även sådan trafikskada som inträffat på ett genomfartsområde i någon annan stat än i en stat som hör till gröna kortsystemet, när det är fråga om en resa som går direkt från en EES-stat till en annan EES-stat.

Försäkringen täcker försäkringsskyddet enligt lagstiftningen i den EES-stat där skadan inträffade eller försäkringsskyddet enligt trafikförsäkringslagen i Finland, om det är bättre än det förstnämnda försäkringsskyddet.

Om en personskada till följd av att ett enligt den finska trafikförsäkringslagen försäkrat motorfordon används i trafik inträffar någon annanstans inom EES-området än i Finland, avgörs den lag som tillämpas enligt bestämmelserna om lagval. En i Finland bosatt skadelidande kan i sådana fall välja att en personskada ska ersättas i enlighet med lagen i Finland.

4 Försäkringsavtal

4.1 Försäkringstagarens upplysningsplikt före försäkringsavtalet ingås

Före försäkringen beviljas ska försäkringstagaren ge korrekta och fullständiga svar på frågor som ställs av försäkringsbolaget eller dess representant och som kan vara av betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar. Om försäkringstagaren uppsåtligen eller av grov oaktsamhet försummat sin upplysningsplikt i enlighet med lagen om försäkringsavtal och försäkringsbolaget hade beviljat försäkringen mot en högre premie om försäkringsbolaget hade fått korrekta uppgifter, har försäkringsbolaget rätt att, efter att ha fått vetskap om detta, uppbära en högre premie retroaktivt, dock inte för en längre tid än för pågående år och för de fem senast gångna kalenderåren.

Om det på grund av uppsåtlig försummelse av den upplysningsplikt som föreskrivs i 14 § 1 mom. i trafikförsäkringslagen en person som enligt lagen inte är försäkringspliktig oriktigt införts som försäkringstagare, kan försäkringsbolaget i sådana fall säga upp försäkringen inom 14 dagar efter att ha fått uppgift om det oriktiga förfarandet.

Försäkringstagaren ska dessutom under försäkringsperioden utan obefogat dröjsmål korrigera upplysningar som hen gett till försäkringsbolaget och som hen konstaterat vara oriktiga eller bristfälliga.

4.2 Ändrade förhållanden under försäkringsperioden

Försäkringstagaren ska utan dröjsmål meddela försäkringsbolaget, om det under försäkringsperioden har skett en ändring i de förhållanden som uppgavs när försäkringsavtalet ingicks eller i de sakförhållanden som antecknats i försäkringsbrevet, vilken väsentligt ökar risken.

Försäkringstagaren ska anmäla en sådan ändring till försäkringsbolaget senast inom en månad efter att försäkringstagaren fått det första försäkringsbrevet efter ändringen. Försäkringsbolaget påminner försäkringstagaren om denna skyldighet i försäkringsbrevet.

4.3 Försummelse av att anmäla riskökning

Om försäkringstagaren uppsåtligen eller av oaktsamhet som inte är ringa försummat sin anmälningsplikt i enlighet med punkt 4.2 har försäkringsbolaget, efter att ha fått vetskap om detta, rätt att uppbära en högre premie retroaktivt om försäkringsbolaget hade beviljat försäkringen mot högre premie ifall korrekta uppgifter hade getts, dock inte för en längre tid än för det pågående året och för de fem senast gångna kalenderåren.

5 Inträdande av försäkringsbolagets ansvar

Om parterna inte avtalat någon annan särskild begynnelsetidpunkt, börjar försäkringsbolagets ansvar när försäkringsbolaget eller försäkringstagaren gett eller skickat ett godkännande svar på den andra avtalspartens anbud. Tidpunkten då försäkringsbolagets ansvar börjar kan inte tidigareläggas genom avtal.

Om försäkringstagaren gett eller skickat en skriftlig försäkringsansökan till försäkringsbolaget och om det är uppenbart att försäkringsbolaget skulle ha godkänt ansökan, ansvarar försäkringsbolaget även för försäkringsfall som har inträffat efter att ansökan gavs eller skickades.

En försäkringsansökan eller ett godkännande svar som försäkringstagaren har gett eller skickat till försäkringsbolagets representant anses ha överlämnats eller skickats till försäkringsbolaget. Om det inte finns utredning om vid vilken tid på dygnet ett svar eller en ansökan har getts eller skickats anses detta ha skett klockan 24.00.

En förutsättning för att försäkringsbolagets ansvar ska inträda är att premien för försäkringsperioden har betalats, när försäkringsbolaget anser att det finns skäl till det på grund av försäkringssökandens tidigare förseningar eller försummelser av försäkringspremier eller registrerade betalningsstörningar eller på grund av att det inte är möjligt att kontrollera kundens kreditupplysningar.

Om en förutsättning för inträdande av försäkringsbolagets ansvar är att försäkringspremien betalas, har detta antecknats i fakturan för premien.

6 Försäkringsavtalets giltighetstid

Om annat inte bestämts nedan, gäller försäkringsavtalet under en försäkringsperiod åt gången fram till att fordonsägarens eller fordonsinnehavarens försäkringsskyldighet för ifrågavarande fordon upphör, även om premien inte betalats inom utsatt tid.

7 Försäkringspremie

7.1 Premiegrunder

Premien beräknas enligt de premiegrunder försäkringsbolaget tillämpar och enligt 20 § 2 momentet i trafikförsäkringslagen.

Premien som uppbärs för försäkringsperioden består av en fast grundpremie och av en premie som fastställs enligt risken. Grundpremien är fast och den uppbärs för varje påbörjad försäkringsperiod, även om fordonet skulle vara avställt hela försäkringsperioden eller försäkringsperioden skulle vara under ett år.

I försäkringar som grundar sig på säsongpremiesättning fördelas årspremien mellan olika månader till olika belopp enligt risken, dvs. enligt hur skaderisken och användningen av fordonet varierar under olika årstider. Försäkringspremierna faktureras på det sätt försäkringstagaren valt och försäkringen kan också debiteras efter slutdatumet om premien som bildats inte ännu har fakturerats i sin helhet.

Skadefrihetsrabatt

(Tillämpas endast på försäkringar för företagskunder)

För trafikförsäkringspremien för andra fordon än bilar och motorcyklar ges skadefrihetsrabatt när försäkringen börjar. Storleken på rabatten anges i försäkringsbrevet. När försäkringsersättning betalas från trafikförsäkringen, avlägsnas skadefrihetsrabatten från ingången av följande försäkringsperiod. Rabatten på skadefriheten träder i kraft på nytt efter två försäkringsperioder utan trafikskador.

7.2 Betalning av premie

Premien ska betalas inom en månad efter att försäkringsbolaget skickade fakturan till försäkringstagaren. Den första premien behöver dock inte betalas före försäkringsbolagets ansvar inträder och senare premier inte före den avtalade försäkringsperioden och premieperioden börjar. Undantag är situationer som avses i fjärde stycket i punkt 5 i vilka betalning av premie för försäkringsperioden är ett villkor för att försäkringsgivarens ansvar ska inträda.

Flera försäkringar som beviljats av samma eller olika försäkringsbolag samt premierna för dessa försäkringar kan sammanslås i ett avtal och i en faktura. I så fall faktureras de sammanslagna premierna i en betalningspost eller flera betalningsposter i enlighet med avtalet.

Om försäkringstagarens betalning inte täcker försäkringsbolagets alla premiefordringar, har försäkringstagaren rätt att bestämma vilka premiefordringar som ska avkortas med det belopp som betalas. Försäkringstagarens betalning allokeras i första hand till den minsta premien som debiteras om försäkringstagaren inte i samband med betalningen skriftligen bestämt annat.

7.3 Dröjsmål med premien och utsökningsgiltighet

Om samma faktura omfattar utöver premien för trafikförsäkring också premien för en frivillig försäkring, är dessa fordringar som beror på olika grunder. Om försäkringspremien inte betalas i sin helhet avskiljs fordringarna och premien för trafikförsäkringen kan indrivas direkt genom utsökning utan separat dom eller beslut. För att skicka en betalningsuppmaning för en fördröjd premie, debiteras separata handläggningskostnader.

På premier som inte betalats inom utsatt tid uppbärs en årlig dröjsmålsränta enligt räntelagen. Trafikförsäkringspremien inklusive dröjsmålsräntan indrivs genom utsökning utan dom eller beslut med beaktande av vad som stadgats om verkställighet av skatter och avgifter.

7.4 Återbetalning av premie

7.4.1 Avställning

Premien för ett fordon som antecknats i fordonsregister krediteras när den oavbrutna avställningen varar minst 30 dagar under försäkringens giltighetstid. Grundpremien krediteras dock inte.

Krediteringen för avställning räknas per dag från årspremien från och med dagen som följer efter begynnelsedagen för avställningen.

För dagen för påställning krediteras ingen premie. I försäkringar där säsongpremiesättning iakttas, beror krediteringsbeloppet på under vilken tid av året avställningen sker.

Avställning ska på förhand anmälas till fordonsregistret.

7.4.2 Användning av fordon under avställning

Om fordonet används i trafik under avställning uppbär försäkringsbolaget premien retroaktivt. Höjd premie uppbärs för perioden mellan den dag som avställningen började och användningen i trafik och den är trefaldig.

7.4.3 Återbetalning av premie när försäkringen upphör

Om försäkringen upphör före avtalad tidpunkt har försäkringsbolaget rätt till försäkringspremie endast för den tid under vilken försäkringsbolagets ansvar gällt. Grundpremien återbetalas emellertid inte. Annan andel av redan betald premie återbetalas till försäkringstagaren.

Premien som återbetalas, räknas per dag från årspremien som bestäms enligt försäkringsrisken. Vid försäkring i vilken premien grundar sig på säsongpremiesättning beror återbetalningsbeloppet på under vilka månader av kalenderåret försäkringen har varit gällande.

Premien återbetalas dock inte separat om beloppet är mindre än 8 euro. Den återbetalningsbara premien kan även användas till premier som försäkringstagaren inte betalat.

På försenat premieåterbetalningsbelopp ska försäkringsbolaget betala en årlig dröjsmålsränta enligt räntelagen. Dröjsmålsräntan börjar löpa efter en månad från att den till premieåterbetalning berättigande utredningen anlänt till bolaget.

8 LokalTapiolas bonussystem

LokalTapiolas bonussystem är en del av prissättningen av trafikförsäkring och bonus är ett sätt att belöna för skadefria perioder och beakta skadornas inverkan på försäkringstagarens premier. Bonusen i trafikförsäkringen ökar till följd av skadefria år och minskar till följd av skador.

Bonussystemet tillämpas på trafikförsäkringar för registrerade bilar och motorcyklar, dock inte på museifordon eller gula provnummerskyltar.

8.1 Skadehistoria och hur den överförs

Med skadehistoria avses giltighetstid och skadeuppgifter för försäkringstagarens försäkringar.

Skadehistorian kan inte överföras till annan försäkringstagare, såsom till make eller från en privatperson till ett företag. Skadehistorian överförs inte heller från en trafikförsäkring till en annan.

8.2 Intyg om skadehistoria som utfärdats av ett utländskt försäkringsbolag

(Tillämpas endast på försäkringar för personkunder)

Skadehistorian fastställs på basis av ett intyg som utfärdats av ett utländskt försäkringsbolag som hör till gröna kort-systemet på samma sätt som om försäkringen skulle ha varit i kraft i Finland under den period försäkringstagaren haft försäkringen i kraft utomlands. Intyget ska innehålla uppgifter om försäkringens giltighetstid och datum för eventuella skador.

8.3 Beaktande av försäkrings- och skadehistoria

(Tillämpas endast på försäkringar för personkunder)

LokalTapiola beaktar också uppgifter om försäkrings- och skadehistoria i andra bolag.

Försäkrings- och skadehistorian för maka/make, sambo eller en person som är i registrerat partnerskap och bor i samma hushåll som försäkringstagaren kan med samtycke av sakägaren beaktas i stället för försäkringstagarens egen försäkrings- och skadehistoria, vid fastställande av bonus för en ny försäkring.

Försäkrings- och skadehistorian för en avliden person kan vid fastställande av bonus för änkan/änklingen med dödsboets samtycke beaktas i stället för hens egen försäkrings- och skadehistoria. En förutsättning för beaktandet är att personerna tillsammans har använt samma fordon. Skadehistorian för en avliden person beaktas inte för ett nytt fordon som skaffas för dödsboet.

8.4 Fastställande av bonus när försäkringen börjar för personkunder

(Tillämpas endast på försäkringar för personkunder)

Bonus i trafikförsäkringen fastställs på basis av försäkringstagarens försäkrings- och skadehistoria. När bonus bildas för en bil, beaktas försäkrings- och skadehistorian som insamlats med bilar. På motsvarande sätt när bonus bildas för en motorcykel, beaktas försäkrings- och skadehistorian som insamlats med motorcyklar. Vid bildandet av bonus när försäkringen börjar är ett kalenderår en försäkringsperiod, när försäkrings- och skadehistorian granskas.

Om försäkringstagaren inte har försäkrings- och skadehistoriauppgifter, är bonusen för en ny försäkring 35 %. Om försäkringstagaren inte ger tillstånd att använda uppgifterna för att fastställa bonus är bonusen för en ny försäkring 0 %.

Om försäkringstagaren har försäkrings- och skadehistoria, beaktas den när bonusen bildas för en ny försäkring. Då höjer varje skadefri försäkringsperiod bonusen med 10 procentenheter från och med bonusklassen 35 %.

Om skador ingår i skadehistorian, beaktas skadorna för pågående år och för sju föregående kalenderår. På basis av en skada som ersatts minskar bonusen med 15 procentenheter från och med ingången av följande försäkringsperiod. Vid ingången av följande nya försäkringsperiod som följer efter denna försäkringsperiod stiger bonusen med 5 procentenheter, om försäkringsperioden har varit skadefri. Därefter stiger bonusen på basis av en skadefri försäkringsperiod med 10 procentenheter. Skadan minskar dock inte bonusen, om bonusskyddet har intjänats enligt punkt 8.9.

När bonus fastställs beaktas oberoende av användningsändamålet skadehistorian för bilarna som en egen helhet och för motorcyklarna som en egen. Användningsändamål enligt systemet för försäkrings- och skadehistoria är privat, tillståndspliktig, skolfordon och hyrning utan förare.

Försäkringsperioden beaktas vid bestämmandet av bonus när bilen varit i trafikbruk minst 120 dygn och motorcykel minst 90 dygn. För en dag i trafik intjänas endast en dag som beaktas, även om flera fordon hade varit i trafik samtidigt.

Utgående från de uppgifter som beaktas fastställs bonus att tillhöra en bonusklass i enlighet med bonustabellen och denna bonusklass visar bonusprocenten för försäkringen.

När bonusprocent och bonusklass har fastställts för trafikförsäkringen för en bil eller motorcykel, hanteras bonusen i fortsättningen försäkringsspecifikt. Då påverkas bonusen endast av försäkringstid och skador för försäkringen i fråga.

8.5 Fastställande av bonus när försäkringen börjar för företagskunder

(Tillämpas endast på försäkringar för företagskunder)

Bonus är försäkringsspecifik och bonus för en ny försäkring är 80 %.

8.6 Bonustabell

Bonustabell för bilar och motorcyklar:

Bonus-procent	Bonusklass	Ny bonusklassutan skador
0	01	03
5	02	04
10	03	05
15	04	06
20	05	07
25	06	08
30	07	09
35	08	10
40	09	11
45	10	12
50	11	13
55	12	14
60	13	15
65	14	16
70	15	17
75	16	17
80	17	18
80	18	19
80	19	20
80	20–99	21

Bonusen, som minskat på grund av en skada, stiger vid ingången av följande försäkringsperiod med 5 procentenheter.

8.7 Bonusökning

Försäkringen flyttas till en högre bonusklass på basis av varje sådan försäkringsperiod under vilken försäkringsgivaren inte betalat ersättning som påverkar bonusklassen.

En förutsättning för flyttning till högre bonusklass är också att en bil varit i trafik minst 120 dagar och en motorcykel minst 90 dagar under försäkringsperioden.

Under en ettårsperiod kan försäkringen flyttas till en högre bonusklass högst en gång.

Efter en skadefri försäkringsperiod ökar bonusen i regel med tio procentenheter. Bonusen, som minskat på grund av en skada, stiger vid ingången av följande försäkringsperiod med 5 procentenheter.

8.8 Bonusminskning

Efter varje försäkringsperiod flyttas försäkringen från en bonusklass till en annan på basis av hur många skador som ersatts under försäkringsperioden. Bonusklassen minskar vid ingången av försäkringsperioden som följer efter ersättningen.

Som premiepåverkande skada anses en skada som försäkringsgivaren betalat ersättning för och som vållats av fordonets ägare, innehavare eller förare eller orsakats av fordonets bristfälliga skick.

Som premiepåverkande skada anses inte en skada för vilken betalats ersättning, om

- ersättning betalats för en skada som uppstått när fordon som varit låst eller förvarats på en låst eller bevakad förvaringsplats tagits i olovligt bruk;
- ersättning betalats för en skada som inträffat inom sju dagar efter att äganderätten för det försäkrade fordonet överförts och skadan inte orsakats av försäkringstagaren eller en familjemedlem som bor i samma hushåll med försäkringstagaren;
- försäkringstagaren har senast under försäkringsperioden som följer efter ersättningen betalat till försäkringsgivaren det penningbelopp som motsvarar ersättningen.

Bonus minskar till följd av varje ersatt skada med 15 procentenheter vid ingången av följande försäkringsperiod.

8.9 Bonusskydd

I försäkringar för personkunder finns ett personligt bonusskydd och i försäkringar för företagskunder ett företagsspecifikt bonusskydd.

Personligt bonusskydd intjänas för trafikförsäkringar med bonus för bilar och motorcyklar.

Bonusskyddet träder i kraft när försäkringen börjar eller i gällande försäkringar, när

- bonus i trafikförsäkringen är 80 procent och
- det inte finns skador i uppgifterna om försäkrings- och skadehistorian eller det har gått minst två år från dagen då den senaste skadan ersattes.

Det företagsspecifika bonusskyddet intjänas för trafikförsäkringar med bonus för bilar och motorcyk-

lar och träder i kraft när försäkringen börjar eller vid ingången av försäkringsperioden när

- bonus i trafikförsäkringen är 80 procent och
- försäkringstagaren har haft en trafikförsäkring i LokalTapiola under de två föregående åren och från försäkringen inte har ersatts en skada som anges i villkorspunkt 8.8, vilken påverkar försäkringspremien.

Person- och företagsspecifikt bonusskydd används till den första trafikskadan som ersätts för en bil eller motorcykel. När bonusskyddet används, minskar inte bonusprocenten på basis av en skada som ersätts.

Om det under försäkringsperioden inträffar flera skador än en skada, minskar de följande skadorna bonus utan inverkan av den första skadan.

Bonusskyddet träder åter i kraft enligt reglerna ovan.

Bonusskyddet upphör när försäkringstagaren inte längre har någon trafikförsäkring med bonusrätt i kraft.

9 Ändring av avtalsvillkor vid övergång till ny försäkringsperiod

Försäkringsbolaget har rätt att vid utgången av försäkringsperioden ändra försäkringsvillkor och -premie, självrisk samt andra avtalsvillkor om grunden för ändringen utgörs av

- ny eller ändrad lagstiftning eller myndighetsbestämmelse
- en oförutsedd ändring av förhållandena såsom till exempel internationell kris, exceptionell naturhändelse, storolycka
- oförutsedd ändring av förhållandena, som förutsätter åtgärder för upprätthållande av bolagets solvensställning för att trygga förmånerna för de försäkrade
- ändring i försäkringens administrations- och förvaltningskostnader
- ändring i skadekostnader eller ändring i förhållandet mellan försäkringsersättningar och försäkringspremier.

Premien fastställs enligt punkt 7.1 Premiegrunder. Försäkringsbolaget har rätt att ändra premien och beräkningsgrunderna på basis av statistikmaterial om försäkringar och skador i enlighet med 20 § 2 mom. i trafikförsäkringslagen.

Försäkringsbolaget har rätt att göra mindre ändringar i försäkringsvillkoren som inte påverkar försäkringsavtalets centrala innehåll.

Om försäkringsbolaget gör i denna villkorspunkt beskrivna ändringar i försäkringsavtalet ska försäkringsbolaget i samband med premiefakturan skicka till försäkringstagaren ett meddelande om hur försäkringspremien eller övriga avtalsvillkor ändrar. I meddelandet ska nämnas att försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen i enlighet med punkt 10. Ändringen träder i kraft vid ingången av den försäkringsperiod som först följer efter en månad från att meddelandet skickades.

10 Försäkringsavtalets upphörande

10.1 Försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringen

Försäkringstagaren kan säga upp trafikförsäkringen skriftligt när fordon

1. som inte är registreringspliktigt förstörs, har tagits ur trafik som avses i trafikförsäkringslagen eller för fordonet har tecknats en försäkring i ett annat försäkringsbolag
2. avställts, uppgiften antecknats i fordonsregistret och fordonet inte används i trafik
3. har stulits och detta har anmälts till polisen och försäkringsbolaget samt fordonet har avställts och uppgiften har antecknats i fordonsregistret.

10.2 Försäkringen upphör utan uppsägning

Försäkringen upphör utan uppsägning,

1. när det försäkrade fordonet övergår till annan ny ägare eller innehavare än försäkringstagaren själv eller hens dödsbo eller konkursbo
2. när fordonet avställs för gott och uppgiften antecknas i fordonsregistret
3. när försäkringen för ett registrerat fordon har tecknats i ett annat försäkringsbolag.

När trafikförsäkringen upphör för att det försäkrade fordonet övergår till annan ny ägare än försäkringstagaren själv eller, i fall då den i registret antecknade innehavaren är försäkringstagare, fordonsinnehavet har bytts eller återgått till ägaren, ersätts från den avslutade försäkringen även de skador som inträffat inom sju dagar räknat från äganderättens övergång eller från att fordonsinnehavet bytts eller återgått till ägaren, om fordonets nya ägare eller innehavare inte tecknat en försäkring inom den nämnda tiden. När försäkringsbolagets ansvar för en trafikskada baserar sig på en försäkring som upphört, tillämpas lagen om beräknande av laga tid.

11 Försäkringsbolagets regressrätt

Den skadelidandes rätt att av tredje person kräva det ersättningsbelopp, som försäkringsbolaget betalat till hen, övergår till försäkringsbolaget.

Om tredje person är en privatperson eller anställd, tjänsteman eller en med dessa jämställd annan person enligt 3 kapitlet 1 § i skadeståndslagen eller fordonets ägare, innehavare, förare eller passagerare, övergår rätten endast om hen orsakat skadefallet uppsåtligen eller av grov oaktsamhet.

Oberoende av vad som ovan nämnts uppstår regressrätt för försäkringsbolaget även gentemot den, som orsakat skadan

1. vid framförande av försäkringsobjektet i ett sådant tillstånd att alkoholhalten i hens blod under eller efter färden har uppgått till minst 1,2 promille eller hen har haft minst 0,53 milligram alkohol per liter i sin utandningsluft; eller
2. när hen framfört försäkringsobjektet i ett sådant tillstånd att hens förmåga att utföra prestationer som uppgiften kräver var kännbart nedsatt på grund av annat rusmedel än alkohol eller en kombination av sådana medel.

12 Hantering av person- och skadeuppgifter

LokalTapiola tar hand om förverkligandet av kundernas integritetsskydd och hanterar personuppgifter i enlighet med dataskydds- och försäkringslagstiftningen, de övriga tillämpliga bestämmelserna samt enligt god sed för informationshantering och -behandling.

Personuppgifter hanteras för att erbjuda LokalTapiolas produkter och tjänster samt sköta kundrelationen. Uppgifterna kan även användas till exempel i marknadsföring som riktas till kunder.

LokalTapiola drar nytta av automatiserat beslutsfattande och profilering till exempel vid försäkrings- och ersättningsbeslut samt inriktning av marknadsföring. Vi meddelar om automatiserat beslutsfattande i samband med respektive tjänst.

Personuppgifter skaffas i huvudsak av kunden, parterna som kunden befullmäktigat, myndigheternas offentliga register och från kreditupplysningsregistret. Personuppgifter överlåts åt utomstående endast med kundens samtycke eller med stöd av lagstiftningen.

LokalTapiola registrerar uppgifter om skador, som anmälts till bolaget, i försäkringsbolagens gemensamma skaderegister och kontrollerar samtidigt vilka skador som har anmälts till andra försäkringsbolag. Uppgifterna i skaderegistret används i ersättningshandläggningen för att bekämpa missbruk som riktas mot försäkringsbolagen. LokalTapiola registrerar uppgifter om brott och brottsmisstanke som riktats mot försäkringsverksamheten, som bolaget bedriver, i försäkringsbolagens gemensamma missbruksregister och kontrollerar uppgifterna som om kunden antecknats i registret. Uppgifterna i missbruksregistret används i ersättnings- och försäkringshandläggningen för att förebygga brottslighet som riktas mot försäkringsbolagen.

Kundens identifieringsuppgifter och övriga personuppgifter kan användas för att utreda, avslöja och förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism. Dessutom kan uppgifter överlåtas till myndigheter för undersökning av penningtvätt och finansiering av terrorism samt för undersökning av sådana brott genom vilket de tillgångar eller den vinning av brott som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism har erhållits.

LokalTapiola spelar in telefonsamtal och sparar chattdiskussioner som förs med kunderna för att verifiera ärendet och säkerställa kvaliteten på betjäningen.

Över LokalTapiolas personregister finns dataskyddsbeskrivningar, där vi berättar om personuppgifter som behandlas i registren, om hantering av dem och om rättigheterna för den registrerade. Du kan bekanta dig med dataskyddsbeskrivningar och noggrannare hantering av personuppgifter på LokalTapiolas webbplats lahitapiola.fi/henkilotietojenkasittely. Dataskyddsbeskrivningar kan även fås per post eller e-post via adressen tietosuoja@lahitapiola.fi.

13 Digitala tjänster

Försäkringsbolaget har rätt att skicka alla uppgifter i anslutning till försäkringar elektroniskt till LokalTapiolas nättjänst och mobiltjänst. Sådana uppgifter är bland annat försäkringsvillkor, försäkringshandlingar, beslut, ersättningsbeslut, fakturor, meddelanden, anmälan, svar, ändringar och uppsägningar. Försäkringstagaren har rätt att få ovannämnda uppgifter per post inom en rimlig tid efter att hen meddelat försäkringsbolaget att hen vill ha uppgifterna per post.

Försäkringarna beviljas av dessa ömsesidiga försäkringsbolag (FO-nummer) som hör till LokalTapiolagruppen:

LähiTapiola **Etelä** (0139557-7) | LähiTapiola **Etelä-Pohjanmaa** (0178281-7) | LokalTapiola **Huvudstadsregionen** - LähiTapiola Pääkaupunkiseutu (2647339-1) | LähiTapiola **Itä** (2246442-0) | LähiTapiola **Kaakkois-Suomi** (0225907-5) | LähiTapiola **Kainuu-Koillismaa** (0210339-6) | LähiTapiola **Keski-Suomi** (0208463-1) | LähiTapiola **Lappi** (0277001-7) | LähiTapiola **Loimi-Häme** (0134859-4) | LähiTapiola **Länsi-Suomi** (0134099-8) | LähiTapiola **Pirkanmaa** (0205843-3) | LähiTapiola **Pohjoinen** (2235550-7) | LähiTapiola **Savo** (1759597-9) | LähiTapiola **Savo-Karjala** (0218612-8) | LokalTapiola **Sydkusten** - LähiTapiola Etelärannikko (0135987-5) | LähiTapiola **Uusimaa** (0224469-0) | LähiTapiola **Varsinais-Suomi** (0204067-1) | LähiTapiola **Vellamo** (0282283-3) | LokalTapiola **Österbotten** - LähiTapiola Pohjanmaa (0180953-0) | LokalTapiola Ömsesidigt Försäkringsbolag (0211034-2)

Bolagens kontaktuppgifter finns på adress www.lokaltapiola.fi.

LOKALTAPIOLA

L-EH-00027-sv AJONEUVO2.0, 0625 Edita